

בה"א ב' כי מצא בה (ערוה) דבר כתיב וכו' ק' דק' ליתא:

תוספת רעק"א
י [אות קן] תי"ם ר"ה שנאמר. לעבור עליו כב' לאיין. כבר כתבו האחרונים ד"ס' הוא וצ"ל לעבור עליו בלאו ועשה דהא סופם הוא רק עשה. ואולם עדין קשה לי הוי"ך הל לאו דסחור ב' ר' ש' תו על אימור הקודם לו מהמת סומה לפי"ש חו"ס' פ"ג דשבועות (דף כ"ג ב') דאין אימור הל על עשה הספורת עיי"ש. וצ"ע ולומר דהוא נהי"ב הא י"ל דאצטרך הקרא באם אח"כ הומו עירי שמתא אלא דהירושלמי עדיפא משני אבל מנין לנו דגו"ה לומר בו חו"ס' הא הקרא משכחת בהומו:

וכתיב להנן (ט"ז) ע"פ שנים עדים יקום דבר. מה להנן בשנים. אף כאן בשנים. וכתבו הסו"ס דפריך בירושלמי ח"כ אמרין איצטרך למכתב (ט"ז) לא יוכל בעלה הראשון לשוב לקחתה. תיפוק ליה דבלא"ה אסור להחזיר סוטהו [כמ"ס במשנה ז' פ"ק דגיטין] כיון שיש עדים. ומשני "לעבור עליו זב' לאיין ע"כ. וז"ל נמי ודאי להכי מצעו ליה לענין לכופו להוציא. ללא כייפינן ליה להוציא אלא בעדות ברורה. כך פירש"י. וכן לענין עד שתסתה במשנה ג' פ"ז דטוטה אכל מדלא כתיב ערוה בדבר. וכתיב ערוה דבר. למדרש תרווייהו. או ערוה או דבר. ומשמע נמי ערוה בדבר. כלומר בשנים. כדליתא בגמ':

ר"ע חומר אפי' מלא אחרת כו'. כתב הר"ב דדריש או אס' מלא זה ערוה כו'. דאמר ריש לקיש. כי. משמע

בד' לטוטה. אי. למלא. אלא. דהא. ז"ס סברי כי מלא דהא מלא. ור"ע סבר כי מלא. אי נמי מלא. ומ"ס הר"ב או דבר של סרחון על כל אי' משלשה דברים כו'. היינו כדמסקי הסו"ס דר"ע כב"ה אחי דאי לאו דליתיה ליה דבר להקדימה הכשילו לא הוה דריש כי מלא זה. בלשון אי נמי: סליק לה מסכת גיטין

משלשה דברים הללו. יכול לגרש. והלכה כצית הלל: סליק לה מסכת גיטין

י כ י תפארת ישראל י כ י

והכוונה להקניטו: (גו) ולא כתיב דבר ערוה. ש"מ דה"ק, או ערוה, או דבר. והא דהסמיך הכתוב וכתב ערוה. לורחא דקרא הוא, כמו נשלמה מסכת גיטין

ציונים תוספת האשה נקנית פרק א קדושין יום טוב

פ"א א האשה כו' פ"ג פ"א א בשלש כו' בשתי דר' וכו' ק' בשלשה. בשני. והא גז תלמוד פ"ט.

תוספת חדשים
תי"ם ד"ה לשון הכתובים כו' סידורם נעשה ק' כו'. ול"ג נהו מ"ש ר"י משמ"י דמחולל בינמות דף ס"א פ"ג חו"ס' שם לזה"ש כמה כ"ס אסור לעמוד בלא אשה וכו' כל הפוסקים א"כ ה"ק הי"ך אחר שגירש זמ"ת יקח אחרת. גם מרמז בשלש דרכים לפעמים נריך להבטיח שלש גרלות כדל"ה בגמרא מ"מ לא ימתיק וסתרי (ממורס"ח ז"ל).

לשון הרמב"ם. ויש לשאול בכאן מפני מה סידר קדושין באחרונה. והיה הנכון להקדימה ולהיות סדורה קודם כתובות. וא"ת שלא סידר אותה קודם כתובות בשביל שלא נפריש בין יבמות לכתובות שענינם אחד. והוא ענין ביאה. ושיהיו דבריהם נקשרים [אלו באלו]. ואילו נצריך עכ"פ לסדרו היה כותבו קודם גיטין כדי שיבא על סדר בראשונה קדושין. ואחריה גיטין. ויהיו סידורם נכון ותהיה התשובה שסידורם נעשה כך מפני שהיה רצונו לילך ע"ד הכתוב שהקדים גרושין קודם נשואין. והוא מה שאמר הקב"ה וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר. ומתוך דברו שאמר והיתה לאיש אחר לסדרנו פרק מפרקי הקדושין. כמו שנתבאר בגמרא מקיש הויה ליציאה ע"כ. ולשון קדושין תמצא בריש פ"ב בס"ד:

פרק א א האשה הכא תנא בה"א. וכתיבתי הטעם בריש כתובות ועיין רפ"ק דיומא: נקנית. לבעלה להלכה ממנו גט. ר"ן. וכתב הר"ב לפי שאין מתקדשת אלא לדעתה כו'. גמ'. ומש"ה לא תני האיש קונה. כדתנן ברפ"ב האיש מקדש. ואכתי קשיא דליתני מתקדשת. ומתירי"ס בגמ' משום דקא צעו למתני כסף. דילפינן קיחה קיחה. וקיחה אקרי קנין. דכתיב (בראשית מ"ט) השדה אשר קנה אברהם. ח"נ (וימיה ל"ב) שדות בכסף יקנו. וכתבו הסו"ס דלא תני האשה נקמה. משום דלא שייך למתני סיפא ולוקחת עלמה:

נקנית. כתב הר"ב מדעתה. וח"נ מדעת אביה כשהוא זכאי בקדושה כדלקמן. ומ"ס דיבמה נקנית שלא מדעתה. ברפ"ו דיבמה: בשלש דרכים. תנא שלש בלשון נקבה נקנית. ולא תנא האיש קונה. ואידי דתנא רישא הוא משום דכל היכא דליכא פלוגתא [חילוק בדרכיו] תנא דרכים. ודרך לבן נקבה היא. את הדרך אשר ילכו בה (שמות י"ח). ואע"ג דאשכחן דרך בלשון זכר (דברים כ"ח) בדרך אחד ילאו אליך. ומש"ה נמי בפרק צהרא דניזר משנה ד' תנן בשבעה דרכים. הכא גבי אשה קאי. קתני לה בלשון נקבה: בשלש דרכים. מניח למעוטי תליפין ל"ה הואיל וגמרינן קיחה קיחה משדה [עפ"ה] מה החסם בחליפין. אף כאן בחליפין. קמ"ל דלא. דאשה בפחות מש"פ לא מקניא נפשה. וחליפין אפילו בפחות משוה פרוטה קן. ולא דבר הכתוב בקיחה דאשה אלא בקנין דמים. גמרא: וקתה

פ"א א תי"ם ד"ה נקנית כו' דלא תני האשה נקמה כו'. ול"ג צנלון קנין נא לאשמיטין עבדים יכלנו בתרומה א"ס הא כתיב מדליתא כפ"ו דיבמה ח"ב ולפי"ן מדכתי וכן כי יקנה נפש קנין כספו ע"פ וכן דרך הגנה לאשמיטין בק"י לז"ר מה שנתם כבר במקום אחר: (ממורס"ח ז"ל)

י כ י תפארת ישראל י כ י

תוספת רעק"א
פ"א א [אות ג] תי"ם ד"ה בג' דרכים. ויבא דאיבא פליגתא. פי הובא דבני אלו נקניות וכוהופה אינה נקנית: [אות ד] תי"ם ד"ה בשלש דרכים כו' דאשה בפחות מש"פ לא מקניא. בתוס' כ' דהיינו דהגו"ש לא הוי רק (במתני') [דקתה] דקרא היינו כסף אבל לא לקנינים אחרים (כמו דלא ילפינן מהך גו"ש

דריש זלי אב, אינן רק אחר נשואין גמורים, ע"י חופה ויחוד שאחר הקדושין. מיהו חופה זלי קדושין ספיקה הוה (א"ש"ע ל"ז ב'). והא דלא תני האיש קונה. קמ"ל דלון אשה מתקדשת בע"כ. ואידי הא

ב עבר עברי נון יד נע
חיי פסול גמול כח וטה
א"כ מה"ג כפי פ"קופתה את
עצמי בשנים. מ"ז ח"ג ה"ג

שנוי נוסחאות
ב (את) עצמו. חמש
ונמש' ד"פ וד"ק ונר"ף
להא.

תוספת רעק"א

ולכ"ע בעשה. גם שן
לחובי מראמר להכנס
אלמנה לכה"ג אסורה
מכלל דלכ"ע שריא.
הדלשא לכה"ג בלאו
ולכ"ע בעשה. גם
וקשה לי בבה ראיך
י"ד מאלמנה לכה"ג
הא דרשינן בסמוך דף
י"ד ונקרא שמו בישראל
כיון דחלץ לה חותרה
לכל ישראל. א"כ את
אם לו יהיה דמיאית
הבעל לחור אינו מתיר
מ"מ אם מת הבעל תפלה
לפני יבם וחלץ לה
הפיתה עם החליצה
מתירה ושפיר צריך קרא
לאמר אלמנה לכה"ג
בנחלצה רימסות חלוצה
יהיה אסורה לבחון רק
מד"ס ולכה"ג אסורה
פ"ד אלמנת וצ"ע:
[אות ט] שם תוי"ם ד"ה
ובביתת היבם דכמו
שא"א יוצאה בנם. חיינו
דלא נימא לסיפוך מה
לא"א שיוצאה בנם לוח
אמרינן הא נמי בחליצה.
ושלא נימא מה לא"א שן.
אסורה מתירה לוח אמה'
דח"ג יבם הוא דאמר
אותה. גמ'. מ"מ ק"ל
דימא גם יוכיה דמתיר
א"א שבמיתא ואינו מתיר
כיבם. וצ"ע: [אות ו]
בא"ד ומכ"ז דתצא בנם
מק"ו. בהרשא' לפ"ד
הרש"ם דלא ידע למעמי
דקרא חיינו דקראי
דוכתב לה בכתיבה
מתגרשת ולא בחליצה
[עין הוס' גיטין כ"א ד"ה
ואינה מתגרשת] ופריך
ד"ה א א"א יוצאה
לכאן ולכאן י"ל כל ח"א
והיא אוקמא אדוכותי
שי"ש. והא דלמסקא
ניחא חיינו בדין דצריכי
למסקא דוכתב לה
למעס כסף דלא ילמינן
מתקשא דיוצאה והיתה
וכיון דכתיב וכתב לה
דלמסקא ממעס חליצה
אומא

ונקרא שמו בישראל בית חלוץ הנעל (ס"ה) כיון שלחן בה נעל
סותר לכל ישראל. ודחנן ספי"צ דיבמות מילה על כל העומדים
ס' לומר חלוץ הנעל. הוא מונקרא שמו נפקא. גמ'. ובמיתת
היבם. ק"ו. ומש' אשת איש שהיא בחנן מיתה הבעל מחירתה.

בחליצה. ובמיתת היבם: ב עבר עברי

נקנה את. ובשטר. שאלמנה העבירה
בבבס"מ. וקנה את

סופר כיון דהלא בבג

מק"ו אשת איש שאינה יולדת בחליצה. ומסיק אמר קרא נעל. נעל אין מידי לחריגה
לא. והצ"ח דלדעתיו למאי דתצינן במ"ב פ"ב דיבמות. א"כ נכתוב קרא נעל. מאי הנעל. מ"מ תרתי. גמ': ב עבר

וכח הכ"כ דחייב מכסף מקנהו כו'. וכן כתב הרמב"ם. ובגמ' אשכחן עבד עברי הגמזכ
לכרי הואיל וכל קנינו בכסף. פירושו (התוספות) דעבד עברי אינו קונה בשטר מאחרת כ"ל

כדלקמן. וכרי שאינו בתורה גיטין וקדושין לא שייך ה"ע. פ"ב. נמכר לישראל מנגן. אמר קרא (שמות כ"ה) והסדה מלמד שמגרע
פדינה ויולדה. פירש"י. אלמא בכסף נקנה. דמי לא קנהא בדמים מאי מגרעה. ע"כ. והוקש עברי לעבדיה כדפי' הר"ב לקמן.

והלא נמי פריטין אשכחן מכרוהו ב"ד. והואיל ונמכר בעל כרחו. מוכר עלמנו מנגן. וליף שכיר שכיר. פירש"י נאמר במוכר עלמנו
(ויקרא כ"ה) כשכיר כחושב יהיה עמך. ונאמר במכרוהו ב"ד (דברים ע"ו) כי משנה שכר שכיר: בבבס"מ. ולא פירשה משנתיו

וז. בכמה. והרמב"ם בפ"ד מה' עבדים כתב אמה העבירה נקנית בכסף כו' וחינה נקנית בפרוטה מפני שלריך לקטנה בדמים
טרואים לגרעון כדי שגרע פדינה ויחלף. פ"ב. ולא הראה הכ"מ מקומו איה. ואינו מלאים בפירקין בגמ' לעיל דף י"א וליף לה

מיעוד דכל היכא דלא מצי מיעיד לה הו' צביעה וצ"ע דמי שמייעד וא"ע דמי שמייעד וזו מיעיד כו' וצ"ע דמי שמייעד וזו מיעיד כו' וצ"ע דמי שמייעד
לא הו' צביעה וצ"ע. ובטעם עברי לא כתב כן הרמב"ם. ומשמע להכ"מ דדינו ככל קנין שהוא בפרוטה. וכתב וז"ל קשה דהא לא

ילפינן דנמכר לישראל נקנה בכסף. אלא מדכתיב והסדה כו' והוקש עברי לעבדיה. ומהאי ילפינן נמי גרעון כסף וכיון שכן
היה לנו לומר דגם [עבד עברי] נמכר לישראל לא יקנה בפרוטה כמו אמה. ואינו רואה דבר מתישב בזה: רק ששאלו בגמ' ע"פ

נקנה בכסף מנגן אמר קרא מכסף מקנהו אשכחן כו' עד ילף שכיר שכיר הניחה למחן דילף [שכיר שכיר] אלא למחן דלא ילף שכיר שכיר
מאי' אמר קרא (ויקרא כ"ה) וכי תשיג וי"ו מוכיף על עיני ראשון וילמוד עליון מהחוקן כלומר וכי תשיג כתיב בנמכר לנכרי ולעיל

מיינה כתיב נמכר לישראל וא"ע דבגמ' לא אשכחן בכר הכי תנא דילף שכיר שכיר אלא כולו ילפי עבד עברי מדכתיב וכי תשיג
מנינו למילף כיון דהיכא כסף דהיינו פרוטה נקנה בכ"ל ויש ט"ם בדבריו דלדבריה לא אשכחן הנא לנא ילף שכיר שכיר

ועוד אי כולו ילפי מוהי תשיג א"כ שפיר מנינו למילף ומאי דומיקה לומר ח"ע כו': בבבס"מ. ובשטר. כתב הר"ב שנאמר באמה העבירה אש אחרת כו' מה אחרת בשטר.
עבדים. ועיין מ"ס לקמן בדבור ובגרעון כסף: ובשטר. כתב הר"ב שנאמר באמה העבירה אש אחרת כו' מה אחרת בשטר.

כלומר קיחה קדושין. ולפי זה שטר דאמה נמי הקונה כותב בהך קנויה לי. סוגמ' פליגי בה רב הונא ורב חסדא. והרמב"ם פסק
בפ"ד מהלכות עבדים כרצ חסדא שכותב האב כותב בתי קנויה לך וכ"כ בפירושו. ולרב חסדא ילף ליה מלא חלא כלאת עבדים

אבל נקנית בקנין עבדים ואהי אחרת וגלי לן דקנין שטר מרבינן: וקונה אש עלמנו בשנים. כתב הר"ב למוף שש שנים כו'.
ובשביעות פעמים כו'. וכ"פ הרמב"ם. והכ"מ בפ"ב מה' עבדים הביא ל' מכוילתא בענין אחר. והך קרא במכרוהו ב"ד כתיב אבל

במוכר עלמנו דינו שמוכר עלמנו אפי' לעשרים שנה ואם פגע בו יוכל אפילו אחר שנה [אמת]. יולא. [שנאמר (שם)] עד שנת היובל
יעבור עמך כמ"ש שם הרמב"ם. ויראה לי דהואיל ומ"מ יולא בשנים שקלב במירתו שפיר הני סתם דע"ע יולא בשנים. ואלא

(י' כ"ה נתי"ע ד"פ וד"ק והכוונה שהשנים אינו קוים את הע"ע וע' בתוס'). וכד"מ מתקו מלת דע"ע והגיהו לנכרי. והשמיטו הכונה. משה

בועז

תפארת ישראל

י"ב ין

מחליצה: יד) שמוכר א"ע או שמכרוהו ב"ד בגיבתו: טו) שלח ויכל
לחזור בו עד שיהייר להחזין גרעון כסף מוכרו: טז) בקבל המוכר
המעות ששזה (ב): יז) שכותב לו הריני מכור לך [במש"ס פ"ג
מעשים]. אבל בחזקה לא, דלא הוקשה לקרקעות רק עבד כנעני
קדושין

נר"ד שיהיה קנין. ואף למאי דקיי"ל כרצה התם, דכזה"ג מקודשת, והא
דנתי' בכסף הוא נקנה ולא בתבואה וכלים, מייירי בלאו כסף ש"פ, וקמ"ל

דלפילו תבואה וכלים למקרב הניחיה אפ"ה נר"ד ש"פ. א"כ י"ל נמי דלכ"ז
קמ"ל בתתמיחין בפרוטה דקמ"ל דלש"ג דמטבע לא מקרב הניחיה פני
בפרוטה וז"ל דינר. עכ"ל. ואם כי עבדים עליו דפח"ח, עכ"פ נריך לדחוק

נמיו דלכ"ז נקט ב"ס דינור, דכ"ל דמל"ח מקרב הניחיה נריך עפי מדינר.
קמ"ל דכמו בפרוטה א"כ שומא, כ"כ בשוה פרוטה, וכרצה בל"ק ס"ס. או

מק"ל ל"מ פרוטה דהא פרוטה אלל כל חדס. אלא אפילו שזה פרוטה רק לדינר ג"כ מקודשת [וכקדושין ל"ב ח']. ואס"ע ל"ח [ב]: וצ"ע: ילף
לה מדכתיב והסדה, מלמד שמגרע פדינה ויולדת. ופי' רא"י אלמא בכסף נקנית, דלא לך, מאי מגרעה. ותמוה לנמא לעולם רק בשטר מקניא, ויהיה

ואחרת שורה בפעולה שבוטות עבדות. אפ"כ מלח"ה ק"ו זו בריש"א. ואפשר דכוונת רש"י דלמלא במוחרת לו כסף קונה היא ח"ע, דל"כ מה
מגרעה

חדר ילפינן דיבמה יוצאה בנם ואצטריך מיטומא דהנעל. ואולם לאביו דמ"ל דכסף מביילא אינה יוצאה דאין סניור נ"כ א"כ גם למסקנא יקשה למ"ל ב' פיעומים דוכתב לה
וקרא דהנעל. אמנם י"ל דמ"ם צריך הנעל למעט דלא נילף גם בק"ו מא"א מה א"א דבמיתא גם מתיר יבמה שהיא בלאו לכ"ש וכמו דילפינן מיתת היבם מה"ס. גם י"ל למה

דאצטריך כהניא דכתיב עיבוכא ממועס גם וסרכינן לה כיון דאיצטריך קרא דעבוכא לרברים אחרים לא מסעמינן מה דאתא בק"ו ומשנינן דהנעל ממועס חליצה. וא"כ י"ל דאם
לא נכתב מיעוט כללי יועינן באיזה ק"ו נתחיל ללמוד וחינונו דלמדור דאשה יוצאה בחליצה מיבמה דא"י בנם מקרא דכתיב עיבוכא דממסע גם גם כיון דנימא דאשה יוצאה

בחליצה ליבא ק"ו על יבמה שתצא בנם וחמתם מן כבה עיבוכא לוח צריכי' קרא וכתב לה למעס אשת בחליצה. והדר ראו ילמיף יבמה מאשה דתצא בנם וכיון דריתו ק"ו
לא מסעמינן ליה מן כבה עיבוכא לוח צריך קרא דהנעל למעס גם. ונכון בעוה"ז: ב [אות יא] תי"ם ד"ה עבד עברי. ילף שכיר שכיר. בתוס' הקשו דא"כ למאי הלכתא

כתיב מספא מקנתו גבי נסבר לנכרי נילף חבל משכיר שכיר וכו'. ותמוה לי הוא אי לא כתיב והסדה לא היה מספא מקנתו מיתר למעס תבואה וכלים לוח כתיב והסדה שיחא מיתר למעס
הקשו דמ"ל ותפדה נילף חבל משכיר שכיר וכו'. ותמוה לי הוא אי לא כתיב והסדה לא היה מספא מקנתו מיתר למעס תבואה וכלים לוח כתיב והסדה שיחא מיתר למעס

האשה נקנית פרק א קדושין

וביובל... כסף... וכו'... (א)...

שנויי נוסחאות

(א) עשה כד"ף... (ב) ד"ף... (ג) ד"ף... (ד) ד"ף...

תוספת רעקא

(א) יג' בהרשב"ד... (ב) ד"ף... (ג) ד"ף... (ד) ד"ף...

קדושים

ת"ם ד"ף יתירה וכו'... כנגד וכו'... (א) ד"ף... (ב) ד"ף... (ג) ד"ף...

מיהא הא כדאיתא והא כדאיתא: וביובל... גמ' שנאמר עד שנת... וכו'...

וקנין כסף מהפדה נפקא לן ודאי דמייאנין גמי שיהו כסף *לכל קנין... ודע דתנא דברייתא תני ובשטר כלומר שטר שחרור וכהו...

העבדיה דתיב (דברים ס"ו) העבדיה או העבדיה מקיש עבדי... לעבדיה: בשנים... לטוף ו' שנים יאל חפשי ואפי' היתה שמיטה...

עצמיהו) בשנים(ו) וביובל(ל) ובגרעון בכסף(א)... יתירה עליו אמה העבריה שקונה את עצמה בסימנין(כ)... הנרצע(ג) נקנה ברציעה...

יבין תפארת ישראל בועז

מגרעה, והרי אף-שתחזרו לו הכסף עדיין אינה נפדית, והאיך קאמר קרא... והפדה... ולולא מסתאפנית כ"ל דמדקאמר דוהפדה הוא לשון גרעון, והרי כל...

ה נכסים שיש לה אחריות...
כ"ג מה' מכירה שכן לעת הרמז'ם וכן דעת רוב הפוסקים.
ומ"ג ומשיכה קונה בסומטא [עין] בפירוש הר"ב במשנה ד' פ"ק
דב"מ] ובחז"ל (שאינה) של שניהם וכו' כ"ג הרמז'ם וכתב הר"ן
טעמא דמלתא משום דבמשיכה הייע שמוך הדבר ברשותו ואילו
ר"ה לאו רשותו הוא שהרי אין לו רשות
להביא עם כליו. וכי תימא היאך אפשר.
דהא משיכה עדיפא ממסירה כדכתבין
ועוד דכלל משיכה מכירה שהרי א"ל

במשיכה : נקנית במשיכה. ואע"ג דאפשר בהגבה מ"מ נקנית
במשיכה משום דמסרנא שהיא מתחזקת בלפרניה המיד ליחזו ע"ג
קרקע. ופסק ההלכה בין בהמה דקה בין בהמה גסה נקנית במשיכה
וכ"ס בהגבה. ומשיכה קונה בסומטא שהיא זוית של רשות הרבים.
ובחז"ל של שניהם. ומסירה קונה
בהמה דקה נקנית במשיכה. וכתב הר"ר. ובחז"ל שאינה של שניהם.
והגדה קונה בל"מ. וכל מה שדרבו
בהגבה אינו נקנה אלא בהגבה.

תוספת רע"א
ה' (אית בון) הרע"ב ד"ה
נכסים. וסוף אותם מן
התקנות. וקשה לי לר"ן
ה"ל ב"ק ד"ב א' ודאין
גובים עבדים מיטותם
ומל קוחות דעבדא
במסלולי דמי א"ב מקרי
נכסים שאין להם
אחריות. וא"כ איך נתן
בה"י כלל נכסיהם שאין
להם אחריות אין נקנים
אלא במשיכה הא עבדים
ונקנים בכסף וש"ס
והוקה :

תוספת רע"א
ה' (אית בון) הרע"ב ד"ה
נכסים. וסוף אותם מן
התקנות. וקשה לי לר"ן
ה"ל ב"ק ד"ב א' ודאין
גובים עבדים מיטותם
ומל קוחות דעבדא
במסלולי דמי א"ב מקרי
נכסים שאין להם
אחריות. וא"כ איך נתן
בה"י כלל נכסיהם שאין
להם אחריות אין נקנים
אלא במשיכה הא עבדים
ונקנים בכסף וש"ס
והוקה :

לקושים
לדעתיה ב"ה חכמים מיה
שנתי ודודו רבנן במאי
דמי נדיה וכו' וזו שיע
רבינו הרמב"ן ז"ל ע"כ.
והשאלה איך דנהא גופא
דייק להוציא שבו גיבור
דכיוו דלמארה כפי הו"ל
בכסף ע"י עמו וכלד
שהא מפל אחיהם ובכסף
ע"י אחיהם ואמאי הסכימו
בכסף בנייהם אלא דהיא
גופא קמ"ל כי היכי דלא
תפסי שיה"ט הנהיה מ"ה
עבידו נכריה דכסף
מוכרת לומר דמי הנא הוא
זה ל"ל פשוט שהוא ג"כ
דעת הכופים. ולכן סתמו
ולא פירשו מיד מכל מאי
דאי' ב"ס משום דאף על
גב דמתני' רשבי' היא כיון
לדעין דמי כל מאי דקמי'
בהדיא דמי מני כרבין
לך היתה כספתא אף
על גב דמתני' דנפיק מיקרא
פליגי רבנן. (ש"ל) :

ודבר הנקנה במסירה אינו נקנה במשיכה. וכן דבר הנקנה
במשיכה אינו נקנה במסירה: דן נכסים שיש להם אחריות.
היינו קרקעות שהמלוא הן חבירו שומך עליהם לפי שקיימים
ועומדים. ופירוש אחריות חזרה שחזר המלוא עליהם וטורף אותם
מן הלקוחות כשלא ימלא כלום ללוה: נקנין בכסף. דכתבי
(ירמיה ל"ג) שדות בכסף יקנו. והני מילי במקום שאין רגילין
לכתוב שטר אבל במקום שרגילין לכתוב שטר לא קנה עד שיכתוב
שטר: בשומר. שכתב על הגייר או על החרם כדי גמולה לך שדי
קטייה

קניא בסומטא משום שכיון שיש רשות לכל א' להניח עם כליו וסתמא דמלתא שהמוכר קדם ומניח עם כליו קודם שבה הלווקח וזה
באותו המקום. וה"ל מסירה ברשות מוכר. דודאי לא מהניא שהרי רשותו של מוכר מבטלת תפיסתו ע"כ. ולדברים הללו כתובים ג"כ
בהוס'. ומ"ס הר"ב ומסירה כו' ובחז"ל שאינה של שניהם. והכניסה שלא ברשות בעל החצר דאל"כ הוי חזר עליו או של שניהם.
מ"מ פ"ד מה' מכירה. ומ"ס הר"ב וכל מה שדרבו מ' מהיים הרמז'ם ואפי' שאנו חומרים [נו] שנקנה במשיכה. וסיעתא למה
שכתבתי במשנה ב' פ"ג דרמאי. ומ"מ ילא מן הכלל בהמה דקה שכתב כבר הר"ב טעם הדבר משום דמסרנא כו'. ואלא תענה
לומר שז"ס לעיל אינו לפי פסק ההלכה שכתב עכשיו. והרמז'ם נשמר מזה שלא לטעות שהוא כתב דין בהמה דקה במשיכה אחר
שכתב וכל מה שדרבו בהגבה כו' להוויאו מן הכלל. ומ"ס הר"ב ודבר הנקנה במסירה אינו נקנה במשיכה. כו' לא ידעתי טעם
הדבר דודאי במשיכה דעדיפא ממסירה כמו שכתבתי מהני בדבר הנקנה במסירה דגריע מינה. וכי תימא דסברתו כדעת שאר
הפוסקים שסוברים דמסירה עדיפא ובעינן מסירה מיד ליד כמשמעות לשון בריש מתני' ולא יקשה עליך לשנוי שכתב בהמה גסה נקנית
במשיכה) וכ"ס בהגבה והו"ל לפי"ג ג"כ וכ"ס במסירה. מ"מ קניא בחלוקה שניה לדבר הנקנה במשיכה אינו נקנה במסירה.
ואי מסירה עדיפא אמאי לא יקנה. אבל לשון הרמז'ם ובמקומות שאמרנו שקונים בהם במסירה. לא תועיל בהם המשיכה
והמקומות שתועיל בהם המשיכה. לא תועיל בהם המסירה. ע"כ. ואין זה כפל לשון. לפי שאע"פ שכבר כתב ומשיכה קונה בסומטא
כו' ולשון הר"ב. היה אפשר לומר שהכוונה בזה. שכן עיקר דיניהם לכתחלה. ואי עביד משיכה במקום שהקנו מסירה אי נמי
איפכא ה"ל דדיעבד בני ומהני. להכי סינה עליו לעכב ולומר דלא תועיל וכו': דן אחריות. כתב הר"ב פירוש אחריות חזרה
כו'. כ"כ הרמז'ם. ולומר שחזר לחזור. ולשון הערוך והמרייתך האכל באש (יחזקאל כ"ג) תרגום ושפר ארעך תחוקך בטרם:
בכסף. פסקו הפוסקים בזה פרוטה. דבפחות משה פרוטה לא מיקרי כסף. ב"ה ח"מ ר"ס ק"ן: בכסף. כתב הר"ב דכתבי
שדות בכסף יקנו. ואימא עד דאיכא שטר דכתבי [ש] [וינוון] בכסף וחתום אי כתיב יקנו לבסוף כדקאלמרת השתא דכתבי יקנו
מעיקרא. כסף קני שטר ראיה בעלמא הוא. גמ'. וכתבו השו"ם הא דלא מייחיה מקרא דכתבי גבי עפרון משום דלמא ה"מ
מוכרים שכל קנינו בכסף. ע"כ. ועיין מ"ס בריש משנה ב'. ומ"ס הר"ב ה"מ במקום שאין רגילין לכתוב שטר אבל כו' לא קנה.
פירש"י כיון דרגיליה בזה"ל לא סמכה דעתיה לוקח עד דנקיט שטר ותיק דעתו לקנות על השטר הוא ע"כ. והעלה הר"ן
דככל שטר עסקינן שכיון שדרבין לכתוב שטר. לוקח לא סמכה דעתיה עד שיכתוב השטר. ואפי' בשטר הודאה. מיהו במקום שנהגו
לכתוב שטר קנין תולה קנייתו על השטר ואינו קונה מבעת נתינת הכסף. אבל במקום שנהגים לכתוב שטר ראיה בלבד א"א
ללוקח שיתלה קנייתו בו שהרי אינו קונה. אלא כשכתב אותו שטר קונה בכסף מצעה ראובנה וכל זמן שלא נכתב אינו קונה משום
דלא סמכה דעתו. ע"כ: בשומר. לשון הר"ב שכתב על הגייר או על החרם. עיין מ"ס במשנה ד' פ"ב דגיטין. ומה שכתב שדי
נחונה לך. שדי קנייה לך. אי או קאלמר. ומשכחת לה בקניה. במוכר שדהו מפני רעתה כדמפרש ואזיל. ומ"ס הר"ב אבל
במסירה עד שיתן את הכסף. לשון רש"י דלא גמר מוכר ומקנה עד דמקבל דמיס ואע"ג דקבל דמיס בעי שטרך כדאמר' לעיל.
(*) כ"ס בחו"ט דפוס מלא וקראתא ואמ"כ בשמנו הדברים כד"ת מן וכו' עד וכו'.

י כ"י תפארת ישראל י כ"י

הן לישא, ולא נקט קרקעות. ה"ט דלא למכלל נמי ממלעין שהקנו אגב
קרקע. וה"ט, נכסים אפילו ממלעין, שיש להן ואלון אחריות, דהיינו
קרקעות, נקנין בכסף שקונה כגון קרקע. או כ"ל דמאי' לא נקט קרקע,
דקמ"ל דלאו דוקא קרקע, אלא אפילו שאר מיני שיש להן אחריות, ככל מהנהג
לקרקע דייטו קרקע [כח"מ ק"א]: (לה) במכירה או מהנה או בשבירות,
שלא יכיר יכול לחזור בהן [ק"ז]: (לו) בשום פרוטה, ואפילו נקן
הפרוטה ע"מ להחזיר. אף דבאשם לא מקניא ברי. והס"ע,
משום דכל ע"מ להחזיר דמי לחליפין, דאין אשה נקניה בהן. [אש"פ
ק"ט א']. מיהו במקום שדרך לכתוב שטר, לא קני במטות [מ"ג
ק"ז]: (לו) אפילו כתב ידו בלא עדים מהני ודוקא במאי שדיכו מפני
דעתה

לג) וקמ"ל דגסה ודקה נקנין רק במשיכה. וי"א דגסה נקנית גם
במסירה. מיהו הגדה קונה בכל דבר ובכל מקום. משא"כ משיכה
אינה קונה רק בקנין זוית הסמוך לר"ה, יאו בחז"ל של שניהם, אבל
לא בריה או בחז"ל שאינו של שניהם, אפילו נתן לו המוכר רשות
למשוך עם, אם לא שימשכנה משם קנת לסימטא או לרשותו [קניית
פ"ד]. ומשיכה דקנה, היינו במשכה לפני המוכר או במלותו. ואפילו
קרא לה ובאה, או שהייתה במקל וריתה, בפולן משעקרה יד ורגל
קאלה [ח"מ ק"ז פ"ג]. ובדבר כבוד שא"ל להגביה או למשוך, נקנה
במסירה. ודוקא ברי"ה או בחז"ל שאינו של שניהם [ח"מ ק"ט ט]:
לד) כך נקראין קרקעות, מדיש להן אחריות, שאין כלן [וי"ל דיקט

קניה לך ומוסרו לקונה. ודוקא במתנה נקנה הקרקע בשטר. אבל במכירה עד שיהיו ארבע הכסף. אלא א"כ מוכר שדכו מפני רעתה דבהא קנה בשטר לחודיה. ומגן דמקרקעי נקנין בשטר דכתיב (ירמיה ל"ג) וכתוב בספר וחקום: ובהוקה. כגון שחכר בקרקע מעט. או נעל. וגדר. ופרץ כל שהוא בפני המוכר. ואם היה שלא בפניו. לרדך שיאמר לו לך חוקוקני. ומגא לן שקרקע נקנה בחוקה. דכתיב (דברים י"א) וירששם אותה וישבתם בה כמה ירששם בישיבה: ושאיין להם אחריות אין נקנין אלא במשיבה. דכתיב (ויקרא ל"ב) או קנה מיד עמיתך. דכר

שאפשר לחמו מיד ליד. אינו נקנה אלא בנתינה מיד ליד: נקנין עם נכבים כו'. אם מוכר מטלטלין עם הקרקע כיון שקנה לוקח הקרקע בחתם מג' קנינים הללו. נקטו מטלטלין עמה. והוא שיאמר לו קנה [הני] חוב בקרקע ונפקא לן מקרא דכתיב בדברי הימים (ב' ל"א ג') ויתן להם ארבעים מהטות רבות לכסף ולהבז ולמנדטה עם ערים מנורות: וזוקקין. נכסים הללו שאין להם אחריות את הנכסים שיש להם אחריות כו'. ח"ט"ג דאין נשבעין על הקרקעות. היכל דטענו מטלטלין וקרקעות ונתיב לישבע על המטלטלין. וזוקקין המטלטלין את הקרקעות לישבע עליהם ע"י גלגול שבושה. ולמדנו גלגול שבושה מכותה. דכתיב (במדבר ה') והאמרה האשה אמן אמן. אמן מאיש זה. אמן מאיש אחר. אמן שלא שטיית ארוסה. אמן שלא שטיית נשואה. בזמרת יבס וכוטה: ו כל הנעשה דמים באהר. מפרש בגמ' כל הגשום דמים באחר. כל דבר שאם בל לחמו דמים באחר. לרדך לשמו. דהיינו כל מטלטלין

משם ייבאלה לבינו. ואי ממנע ולא עבד. אינו דלפסיד הגפסיה. ועוד י"ל טעם אחר במסירה. שמתחר שאין המסירה קונה אלא ברשות הרבים. ובחלר שאינה של שניהם. ליכא למיחש שמה יאמר לו גשרפו חטין. וידין הוא דלקני ליה מעוה ברשות הרבים. כיון דליכא למיחש להכי. אלא דלא פלוג רבנן. ע"כ. ור"ל דכתיב קשית. חליפין לא יקנו משום הך גזירה. ור"ל דכתיב ואל"ק כ הן שכתב צפי' הש"ס ח"מ כו' ר"ל. דכל זמן שלא קבל המוכר דמי שווי הפירות. מילי הוא הפירות כי לא ניתח ליה ליקן אח"כ עם הלוכה דרינא ודיינא: נקנין עם נכסים. ומסקינן בגמ' דלא צענין לבדוין ומומחין בקרקע: וזוקקין כו'. כתב הר"ב דאין נשבעים על הקרקעות כו' דכהן במשנה ה' פ"ו דשנופות. ומ"ש הר"ב למדנו גלגול שבושה מאוטה. והף על גב דכוטה איסורא. ילפינן מינה לממונה. ובקל ודומה. ומה כוטה שלא נתנה להחזק בעד אחר [דלרדך כני עדי סתירה דכהן במשנה ג' פרק ו' דכוטה] מגלגלין. מומן שיהן להחזק בעד אחר [להשביעין] אינו דין שמגלגלין. גמ'. ומ"ש הר"ב דכתיב והאמרה האשה אמן כו' דכהן סוף פ"ב דכוטה. ועיין שם: וזוקקין. גוררין. לשון הר"ב ורש"י במ"ג פרק ו' דשנופות:

ומ"ש הר"ב אלא א"כ מוכר שדכו מפני רעתה. ל' רש"י דיתחא ליה דלקני ליה שטרר ללוקח כי היכי דלא מגי למיהדר ביה. ומה שכתב הר"ב ומגן כו' דכתיב וכתוב בספר וחקום. וכ"כ הרמב"ם. ותימה דהא אמרן לעיל דהאי קרא לשטר ראייה בעלמא הוא ופסי

יתחא בגמ'. אלימא משום דכתיב וכתוב בספר וחקום והאמרה [כמ"ס לעיל] שטר ראייה בעלמא הוא. אלא מהכא (ירמיה ל"ג) והקח את הספר המקנה. פירש"י אלמא יש קנין אף בספר לבדו: ובחוקה. כתב הר"ב שפיר כו' או נעל כו'. (והתמה אי דאמאי שייך קנין חליפין דקנין צנן

קרקעות כדפ' הר"ב במשנה דלקמן: ושאיין להם אחריות אין נקנין אלא במשיבה. כתב הר"ב דכתיב או קנה מיד וכו'. וכ"כ הרמב"ם. ותימה דבמשנה ב' פ"ד ד"מ מפרשים דבר טורה מעוה קוטה וחקמים חקטו משיכה כו'. ובגמ' הכמה דתלמודא קאמר. דכתיב או קנה מיד כו' והדר אמר' ולר' יוחנן דאמר דבר טורה מעוה קוטה מאי איכא למימר. תנא הקנאה דרבנן קא תני: אלא במשיכה. לשון הר"ן. ולא אחא למעוטי [אלא] קעינן דנכסים שיש להם אחריות. דהיינו כסף. ושטר. וחוקה. אבל אין הכי נמי דנקנין במסירה והגבהה. אלא דנקט משיכה משום דרוכ קניות מטלטלין במשיכה הן כדאמר בכל דוכתא. והא לא משך. אי נמי משום דמשיכה עיקר וכו'. דלמאי דאמר' טעמא שמה יאמר לו גשרפו חטין בעליה [כמו שכתב הר"ב במ"ב פ"ד ד"מ] עיקר תקנהא במשיכה הוא. שכוון שהוליה מרשות מוכר לרשותו נפק ליה מהאיא חששא. אלא דאמור רבנן דתקני ליה הגבהה ומסירה משום דכיון שמסרה לו או הגביהה ודאי שוילינא

ועוד י"ל טעם אחר במסירה. שמתחר שאין המסירה קונה אלא ברשות הרבים. ובחלר שאינה של שניהם. ליכא למיחש שמה יאמר לו גשרפו חטין. וידין הוא דלקני ליה מעוה ברשות הרבים. כיון דליכא למיחש להכי. אלא דלא פלוג רבנן. ע"כ. ור"ל דכתיב קשית. חליפין לא יקנו משום הך גזירה. ור"ל דכתיב ואל"ק כ הן שכתב צפי' הש"ס ח"מ כו' ר"ל. דכל זמן שלא קבל המוכר דמי שווי הפירות. מילי הוא הפירות כי לא ניתח ליה ליקן אח"כ עם הלוכה דרינא ודיינא: נקנין עם נכסים. ומסקינן בגמ' דלא צענין לבדוין ומומחין בקרקע: וזוקקין כו'. כתב הר"ב דאין נשבעים על הקרקעות כו' דכהן במשנה ה' פ"ו דשנופות. ומ"ש הר"ב למדנו גלגול שבושה מאוטה. והף על גב דכוטה איסורא. ילפינן מינה לממונה. ובקל ודומה. ומה כוטה שלא נתנה להחזק בעד אחר [דלרדך כני עדי סתירה דכהן במשנה ג' פרק ו' דכוטה] מגלגלין. מומן שיהן להחזק בעד אחר [להשביעין] אינו דין שמגלגלין. גמ'. ומ"ש הר"ב דכתיב והאמרה האשה אמן כו' דכהן סוף פ"ב דכוטה. ועיין שם: וזוקקין. גוררין. לשון הר"ב ורש"י במ"ג פרק ו' דשנופות:

ושאיין להם אחריות אין נקנין אלא במשיבה. כתב הר"ב דכתיב או קנה מיד וכו'. וכ"כ הרמב"ם. ותימה דבמשנה ב' פ"ד ד"מ מפרשים דבר טורה מעוה קוטה וחקמים חקטו משיכה כו'. ובגמ' הכמה דתלמודא קאמר. דכתיב או קנה מיד כו' והדר אמר' ולר' יוחנן דאמר דבר טורה מעוה קוטה מאי איכא למימר. תנא הקנאה דרבנן קא תני: אלא במשיכה. לשון הר"ן. ולא אחא למעוטי [אלא] קעינן דנכסים שיש להם אחריות. דהיינו כסף. ושטר. וחוקה. אבל אין הכי נמי דנקנין במסירה והגבהה. אלא דנקט משיכה משום דרוכ קניות מטלטלין במשיכה הן כדאמר בכל דוכתא. והא לא משך. אי נמי משום דמשיכה עיקר וכו'. דלמאי דאמר' טעמא שמה יאמר לו גשרפו חטין בעליה [כמו שכתב הר"ב במ"ב פ"ד ד"מ] עיקר תקנהא במשיכה הוא. שכוון שהוליה מרשות מוכר לרשותו נפק ליה מהאיא חששא. אלא דאמור רבנן דתקני ליה הגבהה ומסירה משום דכיון שמסרה לו או הגביהה ודאי שוילינא

שננוי ניהאזות
ה ושאיין להם. במשכ"כ
שאיין. אף במשכ"כ ד' ו'
(כ"ס') ושאיין. אין
נקנין. ד"ר' וכו' וכו' ומשכ"כ
אין. ע"כ נכסים.
כתיב הנכסים. וזוקקין
(נכסים) שאין להם
אחריות) את הנכסים כו'.
במשכ"כ ליה. ונראה שכן
הוא הגי' לפני רש"י
וכתב"ל. אף במשכ"כ
ד' ו' אף ונראה שם
הדברים וז"ל וזוקקין את
הנכסים שיש להם אחריות
עם (ד) נכסים שאין להם
אחריות לישבע ואולי
כ"ל וזה המעשה אמר'
הכמה את המלות נכסים
שאיין להם אחריות.
וכתיב' איהא. אף כתיב'
ד' קושטא (כ"ס') ליה.
כד"ל (נכסים) שאין להם
אחריות וזוקקין את
הנכסים שיש להם
אחריות וכ"כ כתיב'
ובמשכ"כ (וכ"ס) ושאיין
וליה למ' נכסים).
רישבע. כד"ל וכו' וכו'
וישבע.

חובבת הדרשים
ה תי"ט ד"ה בשטר
כו' לו או קנה ומסכת
ל' כו'. ותי משכ"כ
שמואל אש"ג דר' אבי
שוה בראש פלג כפי
פירש"י לדידן אף חילוק
דמוכר מפני רעתה מי"ט
פ"ס קו הרמב"ם והר"ב
כשמואל מהנה טעמי דתי'
כ"ס' כפ"א מהלכות מכירה
פ"ט. (ס"ל):

חובבת רעק"א
[מות שון] חות"מ ד"ה
וב חזוקה וחספה אני
דאמאי שייך. ק' ל' א'
י"ל דמלת א דתיא
במטלטלין לא ק' תני
כפ"ס החות"מ בעצמו
במקום לעיל מתני' ג'
[אות יו] שם ד"ה א"א
ואבתי ק' חליפין לא
יקנו. במהכ"ה יהו ק'
חוס' כ"ב רמ"ו א"י
ש"ם ותירוצם שם כ"ס'
דתו"מ בשם חס"פ:

(*) לא אדע לאתם טורח הביא דברי הרע"ב צפי' עיין חזקה שאין להם שום שיכות למהימנו. ונעיקר ממהימנו פי' בייטב"ל במשנה הסמוכה פי' ו' ותימה
צין במקרקעי צנן במטלטלי וייתנו דנקט כלל כל הנעשה כו' ולכלל הוא לכל הנעשה דמים. והרע"ב דלא שריש כסופא אלא החלוק שור בפרה דהיינו מטלטלין. הא
מיימכו קט וס"ה מקרקעי. ונקטו מטלטלין דחליפין שכחו כהו טפי. שאם היה אומר שלא נשית משניהו אלא במטלטלין א"כ הקשו היכי לא קהני דין קנין חליפין
בקרקעות אלא ודאי כדאמרן. ע"כ. ולפי דברי הריטב"א ז"ל דהא דמהר"ן גמ' בשדר נעטו דלא חיי חליפין משום דמלתא דאידיה במטלטלי לא קמי לרועה דמלתא
חילין ק' ובאמת י"ל דסגן אהתי' דכל הנעשה. כ"כ.

יבין תפארת ישראל יבין

במטלטלין. והמוכר שהן אללו לא יטריה להלין, להכי הקטו דרך משיכה הקנה, חפילו לא נהן מעוה עדיין. והפ"ה יש דרכים שמעוה קוטה [כתיב ק"מ וק"מ]. והא דתני אלא במשיכה לא אחא לאבוקרי אלא כסף שטר וחזקה, דקונין הן בקרקעות. אבל ודאי דכל מטלטלין נקנין בהגבהה או בזק"ם וחליפין בכל מקום או במסירה כרה"ר [שם]. אמנם בכל אופן אינו קונה רק אחר שהסכימו שניהן על הכוס המקח [מ"מ ר' ס"ו]: [מא] דבקינה קרקע ע"י א' מאלו השלם, נקטו גם המטלטלין שמכר לו, חפילו וז' זכמר ואלו במתנה או איפכא, ואפילו אינן נצדורין בחובה. מיהו בכה"ל ז"ל לו קנה המטלטלין באגב. וי"א דאף נצדורין ז"ל לו כן [מ"מ ר"ב]: [טב] אוננים. כמו ויאסדורכו בזיקים: [בג] אף דאין נשבעין אקרקעות חפילו מודה במקנת, עכ"פ בנתיביו לו שבושה המטלטלין, חייב לשבע גם אקרקעות [שם י"ט]:

רעתה דל"כ לא קנה עד שיהיו כל הדמים [שם ק"ח]: [לא] צנעל גדל ופרץ כל שהוא, בפני המוכר או במלותו. וכ"כ בהשגחה צבית שקנה. אבל הפירה לא מהני, רק בשומד להריעה [ק"ז]. וה"ה שקרקע נקנית בחליפין, חפילו החלוק קרקע בקרקע, כיון שקנה א' קנה ג"כ דצירו [ק"ז ור"ג]. ולא נקטו לה ההנה, מדהייה ג"כ במטלטלין כפי' כ"ה: [לא] מטלטלין: [ט] משימשו כל כך שיגיע סופה למקום שהיה שם רחשו בתהלה. [ק"ח ס"ג] מיהו זה דוקא בשמשך הדבר בשימעה או ברשות של שניהן. אבל בשמונה כרה"ר ומשך קלפו לשימעה או לרשותו, קנה [ק"ח ס"ט] וכמ"ס לעיל [ס"י ג"ג]. [דוק כנפחה סגי נעקדה כ"ד והגל פולטי. ס"ט דמשעקרה יד והגל מטייה תוון כולה]. וכ"ס דהגבהה קונה במטלטלין כבכל דבר. ודבר טורה מעוה קוטה, רק שמה קודם שימשך הלוכה, יארע אונם

האישה נקנית פרק א קדושין

כיצר החליף כי. מ"ד פ"ט
גמ' מ"ד פ"ט כ"ט פ"ד
פ"ה פ"ט ס"י י"ג פ"ט
פ"ה פ"ט ס"י י"ג פ"ט
פ"ה פ"ט ס"י י"ג פ"ט

שנויי גוסהאות

ר באהר. ג' נ"ג באהר
ג' נ"ג באהר. ג' נ"ג באהר
ג' נ"ג באהר. ג' נ"ג באהר
ג' נ"ג באהר. ג' נ"ג באהר
ג' נ"ג באהר. ג' נ"ג באהר

לקומים

ר ח"פ מ"ה כיון וכו'.
וק' בעיני וכו' עמו הסליחה
נע"ד ד' ו' ד' ד' ד' ד' ד' ד'
על הזרה ה' פ' ו' ד' ד' ד'
חכ' מ' ו' ד' ד' ד' ד' ד' ד'
במטע ו' א"כ ל' ל' הפחות
ה"ל ל' ו' א"כ ו' א"כ חושב
כמה הם א"ז ע"מ ח'
ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד'
ק' פ' אורחא ומה שהקשה
דב"ט מ"מ אמרינן ע"מ
אורחא מאוס דר' מ' מעות
קוים וכו' ושק' העתיק
הרב"ס ע"מ פ"ה מ"ח
מבירה חמשי ח' י"ח
דב"ט ח' מ' ק' ו' ד'
שכמותו דמה ע"מ זה לזה
דהא דב"ט ד' ו' ד' ד' ד'
מיידי בחליפין א"ל דמ' ד'
שקן לו דמים חכ"ה בל' ד'
מין ואמר מבור לו ב' ד'
והא ש"ך ה"ה ע"מ ד'
ד' ו' ד' ו' ד' ו' ד' ו' ד' ו'
מעות קוים א"ל דב"ט
ב"ח דגור ובעלתא ד' ד'
שבחה לא גזרו וכו' וכו'
מיידי נמי הרב"ס פ"ה
כב"ח ב' ד' ד' ד' ד' ד' ד'
וא"ז ע"מ מ' ד' ד' ד' ד'
בפירושו וכן הר"ב דמיידי
ששקן ק' מהמעות בתורת
חליפין ולא בתורת דמים
דב"ט ויב' ל' מ' י' מ' ר'
מדלוריימא מעות קוים
בלו בתורת דמים ע"מ לו
וא"כ לא ש"ך הכי ע"מ
דהא ולק' חכ"ה ע"מ
אחרת דמיידי כדאמין.
(ט"ז):

ר ביון שזכה זה כו'. כהנ' הר"ב לפי שבמשיכת המוכר הסודר
כו'. לדכתיב (רות ד') שלף איש נעלו וגו'. ומ"ס הר"ב ובלבד
שלא יהיה מטבע או פירות כו' ועממא דמטבע כתב הר"ב מטוס
דדעתיה דאינה אורחא וכו' וזורחא עבדא דבטלה. גמ' פ"ד
דב"מ דף מ"ה. ופירש"י שהמלך פוסלה
וגזר לגור לזרה אחרת. הלך ה"ל
כדבר שאינו מאוס ושלו. דממטעין
דבר שאינו מאוס מדכתיב נעלו. פ"ב
וטעם דכפירות לא. מדכתיב נעלו נעלו
אין מדיי אחריתי לא. ב"מ דף מ"ז.

דמים בארדמיה. ביון שזכה זה. נרחיב זה.
בחליפיו. כיצד החליף שור בפרה. או
חבור בשור. ביון שזכה זה. נרחיב זה.
בחליפיו. רשות הגבוה בבכר. ורשות

מטלטלין דר ממטבע: כיון שזכה זה. כלומר כיון שמלך האחד
נרחיב האחר בחליפיו ב"מ שהם. אם מהו או אבדו ואמ"ס שלא
מלך. לפי שבמשיכת המוכר את הסודר. או את החפץ נקנה
המקנה ללוך ב"מ שהוא. ואמ"ס שאין בחפץ שקוים בו שזכה
פרוטה. ובלבד שלא יהיה מטבע או
פירות. שאלו אין קוין בהם. וכל
הדברים נקנים בחליפין מטלטלין
עבדים וקרקעות. מוץ מהמטבע שאינו
נקנה בחליפין. משום דדעתיה דאינה
אורחא דמטבע לא על גופיה. וזורחא

וע"ס רפ"ד. וקשה אדפי' הר"ב ברשיא כל הגעשה כו' כל הנשום
ס'. דהיינו כל מטלטלין כו' ולפירש"י לא קיימא ה"ה אוקמתא
דכל הנשום למ"ד אין קוין בפירות. דהא בעינן נעלו. מדי
אחריתא לא. ומוקמינן משכחתו שנתחייב לו דמי פרה. ואח"כ קונה
חבור באותן דמים שכבר נתחייב לו מהפרה. וכיון דקנין כזה
אינו מלוי ולא שכיחא. לא תקנו בו רבנן שלא יהיו מעות קוים.
והתוס' שמקיימין אוקמתא דכל הנשום אפי' למ"ד אין קוים
בפירות. לא אמרו אלא בבהמה דוקא. שהבהמה נעלה דומה הואיל
ומשתמשין בה וחי למלאכה. פ"כ. ודאיתו להר"ן שכזה וי"ל כל
הנשום כו' דהיינו כל מטלטלים כו'. ואשמועינן דתורת חליפין
הו' במטלטלים. ולמימר דאש"ג דלינתהו כלי אלא מטלטלים בעלמא
היו חליפין. ולהא מלתא נעלו לאו דוקא. עכ"ל. והב"י ח"מ ס'
ק"ה שגראה מדבריו שסובר דלהר"ן לא מרבינן אלא בהמה:
אשתמיטתיה לשון הר"ן דהב"ה. וגם לא דייק בלשון הש"י שהב"ה
עלמו מהר"ן דפ' הזהב. ואין להאריך בזה. והרב"ס מפרש כל
למדות מטלטלין. לפיכך כשהחליף הפלגים עם הבהמה כו' ולא יתקיים הקנין לא בפירות ולא
אין הקנין כמו ק"ס שבו אמרו שאין קוים בפירות דאמטו מנעל. אבל דבריו הראשונים הראשונים
כ"ע ס"ל דקוין זה את זה. וכמ"ס ברפ"ה מהלכות מכירה. ומ"ס הר"ב וכל הדברים כו'. וס"ל דב"ה ה'
השדה הוא. כדכתיב בהדיח בקרא. ור"ן שהולך להביא רחיה מן התוס' דפניח החליף קרקעות בקרקעות כו'. קרקעות בקרקעות
אוליגריד ליה. וכתב הר"ן והגא' דמתני' דמפרש לה במטלטלין. אורחא דמלתא נקט. שדרך המטלטלים להחליפם סמיך. משא"כ
בקרקעות ע"כ. ומ"ס הר"ב אם לקח אדם מטבע בלא משקל כו' דהא גלי דעתיה דלאו אורחא קפיד הואיל ולא שקל ולא מנה.
כ"פ הרב"ס. וקשה בעיני דהרי אפשר שאמ"ס שלא שקל ולא מנה. שאמ"ס עיקר דעתו על הנורה. אלא שאינו חושב כמה הם.
ובגמ' דב"מ פ"ד דף מ"ז אמרינן עממא דר"ה מעות קוים. אלא חמשים תקנו משיכה גזירה שמה יאמר גרשו חטיך בעליה כו'
כמ"ס הר"ב שם משנה ב' ומלתא דשכיחא גזרו ביה רבנן ומלתא דלא שכיחא לא גזרו ביה רבנן. וכן העתיק ב"פ מ"ה מכירה.
ועיין מ"ס ברפ"ה דב"מ. ומ"ס ואין שום דרך שיועיל בקנין המטבע כו' אלא להקטוהו אגב קרקע. שהוא מועיל כדאשכחן בעבודת
ד"ב פסח בגמ' פ"ד דב"מ דף מ"ז. וכל עממא דקרא דילפינן מיינה קנין אגב במתני' דלעיל הכי כתיב. (ד"ה ב' י"א) ויחון להם
אביהם מחמת רבות לכסף ולזהב ולמגדלות עם ערים מאורות. ואין לנו להוילא המטבע מכלל דלכסף ולזהב. ופירות בקניית מטבע
שכתב הר"ב היינו שזכה במטבע עלמה ואם נאבדה נאבדה לו. אבל ודאי כשמלך מטלטלים נרחיב במשיכתו דמי המכירה. כ"כ
ב"י סוף כו' ר"ג. ונראה בעיני דמשום קנין מטבע נהגו עלמא לכתוב בכל ק"ס שהוא באגב. [וי"ל שש"ן הר"ב מאורם שמ"ט
וכל כו' עד בחליפין ל"ל אחר ולא מנה]: או חבור בשור. עיין כיוצא בזה רפ"ח דסוטה: רשות הגבוה בכסף. גמ' מ"ט. ונתן
הכסף וקס לו. ועיין מ"ס במשנה ו' פ"ד דמערס שני. [וכתבו התוס' ב"פ י"ח דשבת דף קנ"ח שאין הפסוק בן. אלא ויכף ממישית
כסף ערקך עליו והיה לו (ויקרא כ"ו)]. ואשכחן שמקלר ואומר בל' אחר קלר כהא' דפרק סדר כו' ופרק הרוואה כו']: ורשות
ההדיוט בחוקה. לשון הר"ב. כלומר. עד שימסוך. וכן פירש"י ורמב"ס. ור"ל דחוקה לאו דוקא אבל משיכה נמי לאו דוקא.
אלא עממא [משום] דרישא במשיכה איירי. ועוד עיין מ"ס במשנה ד'. ומ"ס הר"ב ואם נתן ההדיוט דמים כו'. ונריך לקבל עליו מי

מטלטלין דר ממטבע: כיון שזכה זה. כלומר כיון שמלך האחד
נרחיב האחר בחליפיו ב"מ שהם. אם מהו או אבדו ואמ"ס שלא
מלך. לפי שבמשיכת המוכר את הסודר. או את החפץ נקנה
המקנה ללוך ב"מ שהוא. ואמ"ס שאין בחפץ שקוים בו שזכה
פרוטה. ובלבד שלא יהיה מטבע או
פירות. שאלו אין קוין בהם. וכל
הדברים נקנים בחליפין מטלטלין
עבדים וקרקעות. מוץ מהמטבע שאינו
נקנה בחליפין. משום דדעתיה דאינה
אורחא דמטבע לא על גופיה. וזורחא
עבדא דבטלה. לפיכך אם לקח אדם מטבע בלא משקל ובלא
מנין. ואמר אלו חלופי שדה פלונית. או עבד פלוני. או חפץ
פלוני. כיון שמלך זה. נרחיב האחר בחליפיו. דהא גלי דעתיה
דלאו אורחא קפיד הואיל ולא שקל ולא מנה. ואין שום דרך שיועיל
בקניית המטבע היכא דליתיה בעיניה. אלא להקטוהו אגב קרקע:
רשות הגבוה בכסף. גזר שנתן מעות בבהמה ללורך הקדש אפי'
היא בסוף השולם קנה. ובהדיוט לא קנה אלא בחוקה. כלומר עד
לא קנה. ומחזיר המוכר את הדמים אם חזר בו ממכירת החפץ
ולריך לקבל עליו מי שפרע. אבל אם משך הלוך החפץ אמ"ס
שעדיין לא נתן הדמים שהתנה. אין שום אחד מהם יכול לחזור בו. ואם
לא נתן דמים ולא משך החפץ אלא שנתפשרו. על המלך בפני עדים
ונתראה זה שיקנה בכך וכך. ונתינה חזירו לומר למכור בכך ובכך
אפילו

י ב י תפארת ישראל י ב י

האחר ליתן חליפיו, ואם מהו או אבדו, אבדו להקונה אותן. וחליפין
קונה אפילו אין בן שזכה שיהיה אין חליפין חל על מעוה ה'
על מחילה, או על כל דבר שאין בו ממש, כגון ע"מ שילך עם
פלוני, או על קנין אחר, או על טובת הבה' [רי"ד ורמ"ב]: (ב' ר"ל)
בין שתינן מין א', או שכן ב' מינין: [בן ג'ל דנקט כ"ד. דא"כ
רק ליוקא, דדוקא בחליף שור בפרה. אבל בחליף שור וחמור
בפרה, כל זמן שלא משך שתינן לא קנה שנגזר [רי"ז י':] [סח] גזזר
שקונה בהמה לקנין קונה בכסף;

אפילו אמר תסע עלי חין באלה הדברים כלום. ואפי' מי שפרע חין כהן: אמירתו לגבוה במסירתו להדיוט. האומר שור זה עולה. בית זה הקדש. אפילו בסוף העולם קנה. ובהדיוט לא קנה עד שימשוך בנהמה. ויחזיק בבית: ו כל מצות הבן על האב.

ההדיוט בחוקה (ס). אמירתו לגבוה (במסירתו להדיוט): ו כל מצות הבן על האב (ב). אנשים חייבין. ונשים פטורות (ג). וכל מצות האב על הבן (ד).

האב. המוטלת על הבן לעשות לאביו. שהם מורה וכבוד. מורה לא יבט במקומו. ולא יסתור את דבריו. ולא יכריע את דבריו. כבוד. מהכיל. ומסקה. מלביש. ומכסה. מכניס ומוציא: אחד אנשים ואחד נשים חייבים. הצניט והצנוט חייבים: וכל

שפרע. עיין במשנה ב' פרק ד' דכ"מ: אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט. פירש הר"ב האומר שור זה עולה כו'. הכי איתא בצרייתא בגמ'. ותמיהה לי דהא במתקא וממכר גמי משכחת לה כדתנן במ"ב פ"ח דערבין. אמר אחד הרי הוא שלי כו'. חזו בו של כ' ממשיכין מנכסיו כו'. שנמלאת למד. דדבריו

בעלמא נחתיב להקדש. וכל דרבותא קמ"ל דאפילו נטמן מתנה להקדש וזה בחמירה. וכל ששהו דרך מקח וממכר. דחידי דקני מקני. דאחתי תקנה לך. ח"כ רבות הגבוה צכסוף ל"ל כלל

תופק לי דבאמירה בלחוד קנה ההקדש. ומיהו צוה כחצו החוט' דלא שייך לומר אמירתו לגבוה. אלא כשסע הדבר בפחות מבניו שמתכוין לוותר להקדש [וכ"ס בחנם]. בני הא שייך לומר אמירתו לגבוה כו'. אבל כשמוכר הדבר בשוין. ולא נתכוין לוותר כלל. לא שייך אמירתו כו' ולא יחתיב באמירה כלל. ע"כ. ולפי זה

ולמהני דרפ"ט מהלכות מכירה הא דערבין מדבריהם היא בהחמירו לחיובו דדבור בעלמו. שהן זה כבוד גמור. ולפי' א"ש דצרייתא מפרשח למתני' שאומר שור זה עולה דהוי נדר גמור. והוא מדין תורה כמו רשות הגבוה צכסוף כהוא ג"כ דין תורה. והכ"מ כתב סע דדברי הסו"ס יותר נכונים. אבל לדעתו צריכין לדחוק במתני' דערבין: ו כל מצות הבן על האב. [פי' הר"ב כל מצות הבן המוטלת על האב הכי מפרשים בגמרה ודלא כדוממט נכאורה דר"ל כל מצות דמחייב ברה למעבד לאבא. דליהא דהא חף נשים חייבין כדלקמן דר"ה אחד כו' ולי' דתנא דעקיס לישנא וקתני מצות הבן חפ"ג דה"ל למתני כל מצות האב. לאשמועי' דלאו המצות מחייב האב לבט סע ג"כ מצות הבן עלמו שכוין אל לא עשאן לו חניו חייב הוא בעלמו לעשותו כדילפינן בגמ'. מיהו צריכא לא קתני הך ליבנא אלא מכה היידי דריבא דהא לא שייך לומר שמצות כבוד ומורה חף על האב לומר שיתחייב להקריח לבן לקיים דהא לכ"ע האב שמחל על כבודו כבודו מחול כדריבא בצוגין דף ל"ב. עור] כתב הר"ב למולו לפדותו כו'. וכוהוא ילפינן להו בגמ' מרמאי למ לו דכתיב (בראשית כ"א) וימל אברהם את יצחק בנו וימלה חין זמנה אלא ביום כדנזן במשנה ד' פ"ב דמגילה ולפיכך הנשים פטורות. ובגמ' יליף לה אפילו למ"ד דומנה בין ביום בין בלילה. מדכתיב (סע) כאשר צוה אלוהו ולא הוזהר. ואין לו אלא מיד ולדורות כדכתיב (במדבר ט"ו) מיום אשר צוה ה' והלחה לדורותיכם. לפ' ד' ו' ד' דכתיב (שמות ל"ד) כל בטר בניך תפדה. ואיהו לא. דכתיב תפדה תפדה. כל במלוה לפדות ח"ע מלוה לפדות אחרים פי' מל' תפדה ילפינן גמי דהיבא דלא פרקיה אבה מחייב לפדות ח"ע. ופירש הר"ן דל' תפדה משמע תפדה אחרים. או תפדה עלמך. ע"כ. והשתא דריב שהן בכלל המלוה לפדות אחרים מי שלא שייך בו ג"כ לפדות עלמו דהא תרווייהו במשמעות. כך ר"ל. ללמד ד' תורה. דכתיב (דברים י"ה) ולמדתם אותם את צניכם. ואיהו מנלן דלא. דכתיב ולמדתם. ולמדתם. כל שמלוה ללמוד. מלוה ללמד וכו'. והשתא אינה מלוה ללמוד. כדפירש הר"ב במשנה ג' פ"ג דברכות. ה"ג דרשין דהיבא דלא אגמריה אבה מחייב איהו למגמר נפשיה. דכתיב ולמדתם. פי' הר"ן דכלל ולמדתם הוה. שהיו שהוה מחייב ללמד אחרים. יש לו ללמוד תהלה. ע"כ. ודלא כפירש"י. דמקרא אחריתא יליף לה. והשתא דריש דלין בכלל ללמד אחרים. אלא חס יש ג"כ מצוה ללמוד לנפשיה. דהא תרווייהו במשמע. ללמד ד' אומנות. להשי' או חס. דכתיב (יחזקאל כ"ט) קחו נשים וגו' וקחו לצניכם נשים. והבא לא לריך למעוטי לאשה דלא. דהא קחו נשים כתיב. וללמדו אומנות. דכתיב (קהלת ט') ראה ויחס עם אשה. אם אשה ממש היא. כשם שחייב להשיאו. כך חייב ללמדו אומנות. או תורה היא. כשם שחייב ללמדו תורה כך חייב ללמדו אומנות. להשי' או צנעה. חותמה היא. שמה יפרש בספינה ותקצב. ויסתכן. אם חניו יודע לשוט: וכל מצות האב על הבן. פי' הר"ב שהם מורה וכבוד. מורה. לא ישכ' כו'. כללים סע. ולדונמא נקטיננה כמ"ס הרמב"ם. ומה שב' הר"ב ולא יכריע את דבריו. פירש"י אם היה מולק עם אחר בדבר הלכה. לא יאמר נרתיב דברי פלוני. והרמ"ה כתב זה חין צ"ך. דהיינו. סוהר את דבריו. אלא אפי' נראין לו דברי אביו. חין לו לומר נראין דברי אבא. שנהרה כמכריע דברי אביו אלא הם יס' לו תשובה להשי' על החולקים ישיב. שור י"ד כו' ר"ס [צ"ל ר"מ]: אחד אנשים כו' חייבין. דכתיב. תיראו. ומה ת"ל אם

תוספת חדשים

ו חייב ד"ה כל מצות הבן כו' ובגמ' יליף לה פי' למד דומנה כו'. פי' כשניא שלא צומנה והל"ש הוא דל"ל הכי צפק העל ומזהיר ליה מ"ד. וכן הוא בגמ' בתוספתא בקדושין דף כ"ט. והקשה בספר עמנו יוסף דהא מ"ל איהו דומה שבת. וכל דלא קנה מדי כיון דהא עבר ואל כשנת המילה כשהו ואלו כיון להשי' דם גיית משחי' לעין בלילה כדריבא בש"ע י"ד. אבל לעין שבת יחסור היום גמ' והמלוה עלמא כשהו צריכין דף ליהב דאמר בתוספתא כל מילה דאמר רחמנא לא העזר או עזר לא חס מחייב כה"ג היבא דחיסור היום גמ' כמו את נעם מ"מ כשנת מנחש כתיב מוכרס"ס והוא כו' ח"מ: (כן נראה למנהי)

ראשון לציון

ו חייב ד"ה כל מצות הבן כו' ובגמ' יליף לה אפילו למ"ד דומנה בין ביום ובין בלילה כו' כלומר למ"ד דמלוה שלא צומנה ונזמט בין ביום ובין בלילה ועי' תוספתא כע ע"ה ד"ה אהו

תוספת רעק"א

[אות י"ה] חייב ד"ה אמירתו. בכסף לפה י"ל כלל. קשה לו הא י"ל דג"מ דרמין אמירתו [אות י"ג] בא"ד

בועז

תפארת ישראל

יבין

בט) דהדיוט אינו קונה רק בחזקה, והיינו במשיכה, אבל במעוה יכול להזרז, רק מקבל מי שפרע [כפ"ד דב"מ]: (ג) שאמר שור זה עולה, בית זה הקדש: (גא) ואינו יכול להזרז צו. והוקף גמקדש. אבל במכר להקדש [כפ"י מ"ת] דוקא דמי קנה ולא אמירה. רק במתכוון לוותר להקדש, או גם בנו"מ קנה אמירה [כערכין פ"ה מ"ב]: (גב) כל מצות של הבן, שחייב האב, בגון מילה, פדיון הבן, ללמדו תורה, ואומנות, ולבט צנעה, ולהשיאו אשה [וכי' סבת אישא]: (גג) ר"ל רמנו פטורה מכל אלו

לגבוה מהני ביה שאלה אבל ע"י הקנין כסף לא מהני שאלה וכפ"ש חש"ך סימן רנ"ה רבבא הקדש לגובר א"י לישאל עלה כיון דרמין קנין במוטו דריבין לרחוק במתנתין דערבין. בתשובה פנים מאירות ח"ב סימן כ"ה כתב דאין בזה דוחק כל כך דה"ל רמתני' רשות במה דוקט כל הניך כבי מעשר עד חמשים ולא הני ליה למנקט נד שלשים אלא דהא להורות לן דהשלגו בבדי שאין הדעת פועה וקתני א' אומ"י ב"י דימאי דהא' אומר נ' דודאי השלג בבדי שאין הדעת פועה אף זה שאמר י"ד ידע שאינו שור אלא ה' ורצה לוותר:

[נשים ח"ב]

כל שיטתו כ"י. מה ש"פ :
וכל שאינו לא במקרא כ"י
מ"י פ"א סמ"ל ב"מ כ"א
סמ"ג ג"ה"ר ע"ג ע"ג ח"ט
ס"י ל"ז ע"ג ח"ט :

אין לו מלוה יחירה נמי מטיבין לו מלך החסד כדלמך . ועיין ר"פ חלק . וצ"ל דלכות משנה י"א . עוד שם סוף פ"ד : אינו מן
השוכ . כתב הר"ב והו' מושבו מושב לנים . גמ' . ופירש"י שזה שאינו בלחת מאלו כמה יתעסק אם לא בלילות . ומ"ש הר"ב ופסול
ר"ע מברטנורא

חייב חלה כשחרו עונותיו מרובין : ולא
בדרך ארץ . שאין משאו ומתנו כנחת
עם הכריות : אינו מן הישוב . והו'
אינו מועיל ליטובו כל עולם . והו'
מושב מושב לנים . ופסול לעדות :

שנויי נוסחאות
ואין מאריבין לו . ד"ל
וכי"ק ובמשי"ב ו א"י
מאריבין את . כ"ף שיטתו
כ"י . ד"ל . וכל"ו : ומכ"י : ומכ"י :
וכל שאינו לא במקרא ולא
במשנה . וכא בדרך ארץ
(כ"י"ה ל"ה ע"ג) אין
זה מן הישוב וכל החזיק
(כ"י"ה ומכ"י"ה) והחזיק
בשלשתן עליו הכתוב
אומר והחוט המשולש לא
במחנה ינתק וכו' כ"י"ה
(וכ"י כל שאינו . מן
הישוב (?). והחזיק .)
וכ"י כ"י"ה . והחזיק ל"ה
על הנוסחא בלשון כ"י
המלך . לא כ"י ר"ה
חוטא ש"ח"מ"י . י"א . עליו
הכתוב אומר .

הוכפת רעק"א
ולענין הנחיה אוחה
לסמוך היאך ס"ד למילף
זה בהקיי"ש שחיפה
וא גם בחיפוש לא
מחוייב אלא דכשירה
בנשים וצ"ע . אח"ו
מצאתי בעוה"י בס"י
שעמר בוח :
לקוטים

ל"ק מו"י כי נולד ארץ
החיים שיהיה לו חלק בה
ומטיבין ליהו' הללוה
ועודדים (ומשום דכשפה
דלא וכו' הוא קטן כ"י"ה
ג"כ ככ"י ל"ה"ה) ועוד ק'
למה לא הביא פ"ה ד"י
י"ט ויום ש"ה ע"ג ל"ה
יום כ"י למקד איש שון
(לכל רוב ימי ש"ה בש"ה)
והרשע י"ע לשלם לו שכר
אחיה מלוא עב"ה (אל
רוב ימי ש"ה בש"ה) ועוד
כ"י"ה הקשה על כ"י"ה וכו'
פ"ה"י לא ק"י וכן ל"ה
בו קושייתו ועל הכל ק'
שכ"י כ"י כ"י"ה מטיבין
ומחזירין לעב"ד ולא כ"י
לכל אב"י ד"ט ויום ש"ה
[ד"ה"ל וד"ה ל"ה"ה כ"י] :

במשנה והרומן . וכו' .
מיינה ק"ה לומר דנין
שיהיו שלשתן יחד שאף
צ"הן שמהפך ד"ה"ה י"ה
ד"ה"ה ל"ה"ה ל"ה"ה עליו
ואף גם זאת שאף שכ"י
למד מקרא ועסק ב"ה"ה
לא ינתק המקרא לגמרי
ולכן מביא ר"ה"ה י"ה
כמו החוט המושלש לא
שחיפה שלשתן יחד .
(כ"י) :

שם ד"ה וכו' וכו' דק"ה
וכ"י דיוק ל"ק ד"ה"ה י"ה
כל העובד משה חתם יחיה
פ' :

**אין מטיבין לו . ואין מאריבין לו ימיו . ואינו
נוחל את הארץ . כל שיטתו במקרא .
ובמשנה . ובדרך ארץ לא במדה הוא
חומא"ש .) שנאמר (קהלת ד') והחוט המשולש לא במהרה ינתק . וכל שאינו
לא במקרא . ולא במשנה . ולא בדרך ארץ .) אינו מן הישוב (א) :**

יבין תפארת ישראל יבין

בצינוטי מיירי , שאינו עושה מלוה חתת יחירה על עונותיו , והו'
מחלה על מחלה : (ער) לא קאמר מרישין לו ומקלרין לו ימיו וכו' .
דל"כ הוה משמע במענינו הקב"ה בפועל אפילו אם סדרי הטבע
נלוזים להטעו . והא' יתא , דוכי משום שוטה זה שקלל , וינה
הקב"ה טבע עולמו (ע"י כ"ה א'). וכו' הכי אמרו בני חיי וכו'
לאו בזכותה הילא מלחא רק במלחא [כ"י"ה א']. ורק קיום כל
התורה , או המלות המיוחדין לאכול פירותיהן בעוה"ז גורמין כולן
לליל , אבל לא שיהא החטא מכריע את המול . רק ה"ק , אין
מטיבין לו בפועל ובדרך כ"י הטבע והמול , רק מה שיטב בטובת
ע"ה , יהי לו כמים גנוזים ממשרת המלך הכבוד , והם המול
והטבע . אבל לא יקבלם בסבר פנים יפות מידי אב הרחמן ית"ש
[הוא"ה"ה הכי כל מחלה זכיות הו' כ"י"ה , כדלמריין (כ"ה י"ה א') דמחלה
על מחלה , הקב"ה משה כלפי חסד להשכב כרוב . י"ל דהיינו לפ"ה , והכי
משכר הכותב בע"ה"ה לא מיירי תנא הכ"ה . אבל בע"ה"ה כל מחלה על מחלה ,
דלכ"ה , מהקב"ה חפץ חסד לכלי לכות לו משכרו בע"ה"ה , לכן ימרח עונותיו
בע"ה"ה . או כ"ל דהם כחורת חסד , ומתטיבין דין בדרך השלמות מיירי .
מיהו אם לא הבינו שהוה מחלה זכיות , י"ש ככל"ה א' מהדברים שאדם אוכל
פירותיהן בע"ה"ה [כ"י"ה א']. או ודאי יתב טעם זכיות משטיבין לו וכו'
לעיל . אולם גם בע"ה"ה שמתרו דרך במחלה זכיות משה כלפי חסד , ע"כ
יש מלוה חתת שמלאת את האדם מגיבה , אפילו כשהיא לנד , ואין אנו יודעין
אחיה [כנסתדרין ק"ה א']. ולכן הוהיר התנא הוה זכיר במלוה קלה
כחמורה . שאין חתה יודע מתן שכן על מלות : (ע"ה) נראה לי דנקט
הק' הנת , משום דחובי האדם ג' הם . ב"ה מונו"ה . וב פ"ה וכו' .
וב מ"ד"ה . באמנות , להאמין שיש אל חי יחיד ומיוחד מושל משגית
ובעל יכולת ומרחם ורב חסד , והכל עד אין קץ ותכלית . וכ"כ להאמין
בכל י"ג הטקנים . בפעולות , הם כללות כל מלות התורה בעשה
ול"ה . ובמדות , שלא נהגה ושלם נכעם , ובגרוה על הכריות ,
ושקבל כל אדם בסבר פנים יפות , שנסתפק במוטע , שנתחזק
מהוללות ושיחה בעלה וקבלה , ובדומה . והנה חלק ה"ה מונו"ה לא
נבחרו מהמשנה , וגם במקרא לא נלעזו עליו בפירוט רק על דרך
המוטע . והטעם שלא זכרו במשנה , היינו משום דהמשנה אינה רק
פירוש המלות שלא נבחרו במקרא יפה [כ"י"ה"ה א'] . וקבלנו
פירוש הלמ"ה בעל פה . אמנם גם במקרא לא היו לרובים
להתבאר משום דע"י סיפורי התורה והוכחותיה הן מביא"ים מומילא ,
שעל יתן נוכל להכיר יולר בראשית ומדותיו יתבדק , כפי שהתנה עם
דוד ודוד להאריך אף ולכלי ירח נפש החוטא , ושלאמן לשלם שכר .
וכל זה אינו לריך להתבאר מ"ה"ה גם במבנה . אמנם בחלק המדות ,
גם במקרא גם במשנה לא מלינו בהן לוי מפורש בעשה ול"ה . שלא
נמלה עשה מפורש שלא יתא גלובין ועשן עלל או רעבה ,
ושלא יאכל בשוק וכדומה . וכ"כ בעשה שבמדות , לא זכר , שיהיה
רחמן , וסב"ן , שומע חרטה ואינו משיב , ושיהיה טוב עין ומטיב
לכל , וסירחם הנדכאים , ושלא יעמוד בין היושבים או יושב בין
העומדין , בזוה בין הכשקוס או שוסק בין הובוכים וכדומה לרוב .
ואפילו לעב בע"ה"ה סוה"ה ודאי דלורייחא [כ"י"ה"ה א'] . ואפ"ה לא נמלה
לכפל כלי מטיכו התיור מה"ה [כ"י"ה א' ס"ה"ה] . ואפ"ה לא נמלה
בה עשה מפורש במוה , רק ברמז דכ"י"ה ונכתי עשב בשוק והדר
ואכלה ושבעה [גיטין פ"ה א']. ואף שכ"י נשמעו מכלל דבריה ,
ע"כ"ה אין לאו או עשה מפורש בה . אמנם כ"ל עוד דלהכי לא פירשה
תורה הטעם והל"ה שבמדות , משום שאי אפשר לבסם נצול לחוב
המדות , משיב דבר זה משהנה לפי המקום , והזמן , והדור , ולפי

ואם לאו אינה מקודשת . לכן לאמר התקדשי . כל
חר הוי קדושין בחצי נפשיהו : עד שיהא באחת מהן שוה
פרוטה . האי אחס מהן לא מיהוקמא הלל בחרונה שבת . דכי
המר לה התקדשי לי בוז . ובו . ובו . והימה חולקת אחת אחת .

ואם לאו אינה מקודשת. בוז. ובוז. ובוז.
אם יש שוה פרוטה בבולן. מקודשת. ואם
לאו אינה מקודשת. היתה אוכלת ראשונה
ראשונה. אינה מקודשת. עד שיהא באחת
מהן שוה פרוטה: ב התקדשי לי בכוס
זה של יין . ונמצא של דבש . של דבש
ונמצא של יין . בדינר זה של כסף . ונמצא
של זהב . של זהב . ונמצא של כסף . על
מנת שאני עשיר . ונמצא עני . עני ונמצא
עשיר . אינה מקודשת. רבי שמעון אומר
אם הטעה לשבת. מקודשת: ג על מנת
שאני כהן ונמצא לוי . לוי ונמצא כהן . נתין
ונמצא ממזר . ממזר ונמצא נתין . בן עיר
ונמצא בן כרתי. בן כרך ונמצא בן עיר .
על מנת שביתי קרוב למרחץ. ונמצא רחוק.
רחוק ונמצא קרוב . על מנת שיש לי בת או
שפחה גדלת. ואין לו . או על מנת שאין
לי . ויש לו . על מנת שאין לי בנים . ויש לו .
או על מנת שיש לי . ואין לו . ובבולם אף
על פי שאמרה בלבי היה להתקדש לו אף
על פי כן. אינה מקודשת. וכן היא שהטעויה

לה . ועמ"ש ברפ"ה דצ"מ : ב ונמצא של דבש . כגון שהיה
מכוסה ולא הסירה בו עד חצי . שאלו ראתה אותו וקבלתו סברה
וקבלה . טור סי' ל"ח ועיין לקמן : [שאל דבש . פירוש מבקו
הנעשה מדבש שקרין מיד' . ובהדיא מינו צפרק ג' רבצושות
משנה ג' בצוטה שלא ראתה יין . ובמן
ודבש . וכמו שמנינו צבמות העלם
בנקרא פרטי בשם הכלל . והכולד על כס
המולידו כמו ישראל ויהודה ודומיהם
רבים . וכן כתבתי בפתיחה למסכת
טהרות צבס הרמב"ם . ע"ש . אבל
אין ראה ממה שהדבש נמנה בשבטו
משקים צבמסות מכתרין פרק ו' משנה
ד' . שכן לכל הפירושים שכתב הר"ב
צבמסת עוקלים פ"ג מי"א אותו דבש
אינו כשעטסה ממנו מבקו כי אם הדבש
עלמו כמות שהיא . הוא נמנה בצבטו
משקים וחיליו קרות . כחכמים דצבמסנה
צ"ב פ"ג דמסכת טהרות . וכן הוא בהדיא
ג"ב לכתוב הרמב"ם שכתבתי במו"פ פ"ב
דמסנה ע"ז דל"ה והדבריות כו' . אבל
הדבר נלמד מענינו הוא . בכלן שפירושו
המשקה הנעשה מהדבש ולא הדבש
עלמו . ומסמח להסקותה קאמר
דומיא דין . וכן נמוי אין רגילות לתת
צבוס של סתים דבש שעדיין לא נעשה
ממנו המשקה . וזה נ"ל פסוט וברור .
ועיין צפ"ט דמסכת כלים מצנה ח'
צד"ה שלא ראו . וצוה מיוחד תמיהת
הצ"ה טעל דברי הרמב"ם ועל מעשה
המרדכי שהביא צבור יו"ד סי' ק"ג

שנויי נוסחאות

בוו ובוו (ובו) . במשפ"ד
רק ב"ם ועל נגמרה טס
ועל לעיל ; דנ"ג בוו בוו
ובוו ועל יו"ט טס ובתו"ט .
שוה פרוטה בכולן .
דנ"ג ובת"ק ונמצא' .
בבולן שוה פרוטה . וכי"ס
דנ"ג . שיהא דנ"ג
שיתה : ב בבו"ס (זה) .
כתיב ונמצא' דנ"ג ליהא .
על דבש ונמצא . כתיב
כשל . וכן בס"ן בשל
זהב ונמצא . בדני"ר
(ה) . דנ"ג ליהא ; דנ"ג
דני"ר . שאני עשיר סי'
עני ונמצא עני . דנ"ג
ובת"ק ונמצא' הסדר
שאני עני . עשיר ונמצא .
נכה לפי סדר המשנה ב"ג
צבוס הראשונות להפסיק
את הגרוע ראשונה כמו
יין . בקף תהיה הנוסחא
החלה וקדימה עני יוסר
וזהו ע"י כתיב עני משנה
הפשוטה . מקודשת הרי
דנ"ג ובת"ק ובמשפ"ד שרי
וו מקודשת וכו' כתיב :
ב נגדל"ה . במשפ"ד
ובמשפ"ד סגורלת ; דנ"ג
סגורלת אף דנ"ג ד"ק
גדלת . (א) ע"ש . דנ"ג
ובת"ק ליהא . שאין לו
כתיב לו . שאין לי
כתיב כו' (או) ע"ש שיש
בלי . דנ"ג ובת"ק ונמצא' הרי
ססור שיש לי בנים .
ע"ש שאין לי וליהא ועי'
משנה הקדמת . ובכ"ס .
כתיב ונמצא' ורובל בולן ;
דנ"ג על בולם . אע"פ
שאמרה . כתיב אם
אמרה אע"פ שאמרה .
ורובל בלן כתיב ב' נוסחאות
וי"ס שיו גורטין אם אמרה
במקום אע"פ שאמרה .
ולנוסחא זאת יתח' בלון
אע"פ צבור . ולנוסחאות
נלהא קת' כתיבות .
בלבי היה . כתיב אם
היתה בלבי . (ד)א
שהטעו . כתיב ליהא :

ועיין צבמסת ע"ז פ"ה מ"ב] : של זהב ונמלא של כסף .

דלעה ולרונה צוה הדבר הפחות לכוננת שום ענין יותר ממה שרונה הדבר האחר . ע"כ . ועיין מ"ז פ"ה דצ"ב . וז"ל תוס' כגון
שדריכה כסף להשלים תכשית של כסף שבושה : רבי שמעון אומר אם הטעה לשבח מקודשת . פירכין בגמ' וליה ליה לר"ם [מ"ז
פ"ה דצ"ב] יין ונמלא חומץ . חומץ ונמלא יין כתיבם יכולים לחומר . ומפרקין בצ"ע כגון שאמרה היא לבלותה לא וקבל לי קדושין
מפלוגי שאמר לי התקדשי לי בדינר של כסף והלך ונתן לו דינר של זהב . ומאי נמלא . דקא לייז צבליתא כשנתנו לשלוח . מר סבר
קפידא ומר סבר מראה מקום . והיבא דטעמי חייבי גופה מודה ר"ס : ג בן עיר ונמלא בן כרך . ישבה הכרכים קסה . שהכרך
הוא מקום שווים והיוקר מלוי בו ודוחק עובדים וסבים . רס"י : כרך . מפורש צבמסנה ד' פ"ט דברכות : שפחה גדלת . פירש
הר"ב קולעת שער הגשם לשון תוס' כמו מגדלא נבוא . ע"כ . ולי מצנה שלמה סוף פרק' דשבח וכן הגודלת : או ע"מ שאין
לי ויש לו . דניחא לה צאין לו [שפחה גדלת] . דמתוך שהולכת מצית לבית לקלוע . מספרת כל הדברים ממנה . תוס' [דף מפ'] :
אע"פ שאמרה בלבי היה להתקדש לו . לשון רס"י אע"פ שאין הדבר כן הלא כמו שהוא עכשו שאין תנאו אחת . ע"כ . ועיין צבמסנה

ראשון לציון

פ"ב ב תול"ם ד"ח בן
עיר ונמלא בן כרך
ישבת הכרכים קסה כו'
ובכתיבות ק"י ע"ב ריש לה
ה"ס מקרא וע"ש כנ"ש ;
ד"ח שפחה גדלת כו'
וי' משנה שלימה סוף פרק
י' דשכנ וכן הגודלת ע"י
יכל"מ :

תפארת ישראל

דחילה בקמלי ש"פ . כי מטי נמר קדושין ה"ל קמאי כצר מלוה ,
ואינה מקודשת צמלוה . מיהו לדין ה"ל צב"ג ספק קדושין . דמחא
לחרונה ש"פ במקום אחר [ספ] : (ה) ובכל חד חייבה לך טיבותא ,
ואיכה דמיחא ליה צב"ג וליבא צב"ג : (ו) וקיי"ל כתיב [אם ליה כ"ד] :
(ז) וישבת כרכים קסה [כתיבות סוף מי'] שסס היוקר מלוי צבמנות
ודירה : (ח) גדולה למשכה . או מקלעת שערות נשים , דנ"כ יס לך
לריעותה

תוספת רע"א

כך אכלה הראשונה איכה לייסר דמליה הן אעלה עכ"ל . ולא זכיתי
לייר לעוסק דבריהם הלא דברים אלו פפורשים בסוגיא דמ"ז ריש ע"א
רש"י אבל בואו ובנו (דלא נקנה לה עד תנינת אחרונה שהוא גמר דבורו
דמשנמר הייבור דקנה לה בחורת קידושין רש"י) ומה הירשו תוס' כאילו
מסבתם חילקו בכך . ואדרבה מבח קשייתם התקדשי כי לאחר לי
הית

יבין

כחא חסור . ובמסנה דנין [ועי' אמרי' מלח לקדן] . ונהא"ע קאמר דכונן
בלא לקדן . ועי' דברינו בכל מיושב על גופן] : (ג) דמלחמך התקדשי
התקדשי . כל חד הו"ל קדושין צבנפי נפסה [האי"ש ל"ה סי'] : (ד) ודוקא
כשהאחרונה ש"פ . דכל אותן . שאכלה מקודש הו"ל מנה גבה . עד
בסוף שגמר קדושי צבנינת האחרונה . והו"ל כמקדש צמלוה ופרוטה .
דקיי"ל דעתה אפרוטה ומקודשת . אבל צאין בלחרונה ש"פ . אף

יבין

פ"ב א [אות בן] הרע"ב ד"ח ע"ד שיהא . כי מטי נמר קידושין הו"ל
מקדש צמלוה . תוספות כתבו וא"ת כיון דבחורת קדושין אחי לידה
חייבי הוי מלוה הא אמרינן לקמן האימר לאשה דתקדשי לי לאחר לי'
אפי' נתאבלו המעתי מקודשת אלמא לאו פלוה הוא חייבא דבחורת
קידושין אחי לידה . וי"ל דיש לחלק דהתם הרי הייבור נמר קדם
צבתאבלו אבל הכא דלא נגמרו הקדושין עד אחר מצינא אחרונה ובחורן

האיש מקדש פרק ב קדושי

ר"א שונוג לא קדש כו.
פ"א נכורה פ' פ"ג וכושה
פ"א פ"א פ"א ר"א שונוג
קדש כו. מ"א פ"א המה
יחוס כ"א : מ הקדש
בערלה כו. כ"ו פ"ג נדרים
פ"א פ"ג מ"א שם ה"א פ"ג
שם פ"ג שם פ"א כ"א פ"ג
כ"א וכו' :

שנינו נוכחאות

בשונוג לא קדש במזיד
קדש. נדרין מזיד קדש
בשונוג לא קדש וכ"ה
במשכ"י (וזה שונוג) ;
קדש שונוג קדש מזיד לא
קדש (ב) ; במזיד כו
ובש גג. נדרין ומשכ"י
מודה. שונוג ר"א שונוג
כו במזיד. ששס"ה וכ"ה
.. שונוג .. מזיד ;
מ בב"א. נדרין וכ"ה
ומשכ"י כל המזין במטה
נבוא שז"ו התורה .

תוספת חדשים

ח ברע"ב ד"ה אינה
מקודשת כו' ובמעשר כ"ב
כו' עיין ח"ס שכתב בהוי"ט
בשם הפק : ח ה"א ד"ה
בעלוק ערופה כו' פ"ט
עיין במהר"א שכתב שיה
ט"ס נרש"י :

ראשון לציון

ח תיש" ד"ה ר"א כו'
ובקדש סבר ר"מ כו'
עיין ים סוד לנפש :
מ ה"ה ד"ה ובקשר
ערופה כו' שאלה וכתב
לחם ה"א וכ"ה בפרוש
הממ"ט וכ"ה ע"ה ד"ה
כתבו בנאמר כבר לעמוד
ישלח שו"ת מוקדש
ובקשר"י בסוגיא ל"ו אי'
כ"ה נען שפרה קתיב ביה
על עור ישראל. וכ"ה
רש"י עוד ע"ז כ"ה ע"ב
ובתולין י"א ע"ה וכו'
גר"ש להרמב"ם ור"י
לח"ה וכפ"ה לחם הדם
שירות הקודש מנשקות
כדליתא סוף מ"ז פרק ט'
דאבות ע"ה ס' תיש" ד"ה
דמקדש בערלה כו' משום
דכ"ה למתחל מכרס וקדש
כו' עיין ים סוד לנפש :
שם ד"ה המקדש בערלה
כו' דכתיב לא יחלל את
אישור אבילה ומה' אישור
הנאה במשעט זמ"ל כו'
פליאה נשגבה כו' ו' הכ"ה
קדושים ל"ו ע"ה בערלה
מזין דהיא ערלים לא יחלל
אין לי אלא אישור אבילה
הנאה מזין שלא יהנה ממנו
וכו' ח"ל ונבלת (אח)
ערלתו לנבוח את כו"ה ע"ה
ועשרת רב"ה אי"ה דל"ה ל"ה
כ"ה אישור הנאה בערלה
מורכבין לא יחלל (בסנתר
ה"ב ור"י) משום דכספיה
כ"ה ע"ב משום ה"ה דמלא
יחלל לא הו' יעשה בין
לחוקים וכן לרבי אביו
אישור הנאה הואיל וכתיב
לכם ה"ה שלכם יהא לך
ואינך ערלתם ערלתו ע"ה
וזן י"ע קנה על הרמב"ם
קצרות המשניות :

הרמב"ם וכתוב בתורה בענין מעשר לה' הוא. ע"כ. ומ"מ נראה
דלא חילטריך לאל לר"י. אבל לרבי מאיר הא ס"ל מעשר שני
ממון גבוה הוא. כדפי"ט הר"ב בריש מסכת מעשר שני וכן כתב
רש"י בפירוש המשנה למעשר שני כו' ודקצר ר"מ מעשר [שני]
ממון גבוה הוא: רבי יהודה אומר
בשונוג לא קדש. ובהקדש סבר ר"מ
דלא קדש. ואלמו בגמ' דר' יוחנן אמר
בטעמייהו [תהי' חזק] מלא לפי שאין אשה
רוצה [אם היחה יודעת שהוא כן לא
קבלתו לשם קדושין וה"ל קדושי טעות]
וחזק לפי שאין שניהם רוצים. ופליגי
אמוראי. רבי ירמיה אמר מעשר איש
לא ניחא לה משום טירחא דאורחא
אינו ניחא ליה דנקי אהתא ממילא
[בזמנן בלא טורח]. והקדש הרווייהו לא ניחא ליה
שלא ידעיהו. ורבי יעקב אמר איפכא מסתברא. דמעשר איש
לא ניחא ליה משום חזקתא דאורחא [דלא ניחא ליה דליתוי לה
תרגומת עליה] והקדש איש לא ניחא ליה דליתוי לה
ואישו מי לא ניחא ליה דנקי אהתא ממילא. [* (ואע"פ שעליו
לשם להקדש השתא מיהא ניחא ליה התא אין לו משלו עבדיו כלום).]
והא דבמזיד קדש. ופי' הר"ב הואיל ויולא לחולין כו' : עיין מ"ס
ידע שהוא הקדש כו'. לזון האוס' דר"מ לעמיהו. דלמר הקדש
במזיד מחלל. ומפיק ליה מקרא או מעלה מעל. ואין מעילה
אלא בשערי כלומר במזיד. דהא ירלה לגזולו וינעו מזיד.
וכי כושה גבי איש כי הטעם אשמו ומעלה בו מעל (במדבר ה').
דזמנן הכסף וקס לו למאה בעלמא. דבלאו כסף הוא מחלל.
ולא קדש. ובמעילה הוא דגלי קרא דמזיד מחלל. אבל מעשר
כל היכא דליתא שם מעשר עליו. ור"י סבר ממון בעלים הוא
ולכן במזיד קדש דממונו הוא. אבל בשונוג לא. משום טירחא
דאורחא. ע"כ: [המקדש בערלה כו'. והאי דלא הו' אסורי ע"ה
משום דכ"ה למחני מדרס וקדש דמזיקין מקודשת. ומיהו שייך
חזן צפסח ונותר צפסח שא"ל קדש כן אינה מקודשת. מכתב וקדש
דמזיקין מקודשת. ע"כ לזון הר"ן. ותוס' כתבו דבקדשים לא
קיימרי. ובחזן סבירא ליה כר"י הגלילי דשרי בהגאה. [כדליתא
כפ"ב דפסחים דף כ"ג]. [ועיין בפירוש הר"ב בריש פ"ג דערלה]
לחם יחלל. אחד אישור אבילה ואחד אישור הנאה במשעט. גמ'.
עד שיפרוט לך הכתוב כדרך שפרט לך בצבלה. ואשרי דמדלועטרין
אישור הנאה הוא. ובפסחים דף כ"א פרישן עליה טובא. ע"כ: בשור
הנפקל. כתב הר"ב דכתיב ואלא יחלל את בשור. ואת
בשור ח"ה' דלחטיה. עיין בש"ס. ובבעגלה ערופה. כתב הר"ב
דכתיב זה כפרה בקדשים. פירש"י וקדשים אסורים בהגאה
(א) גר"ב ד"ה מעשר לה' הוא. כמו שפירשתי ב"ה מע"ה. ומשום
דנקרא לא כתוב קן מהק התי"ט מלת. מעשר מזכרי קר"י
ובגמ' ודבר התי"ט ה"ל. (ב) גר"ב ד"ה לין וילין
אין וכו"ה תקו כלפניו והוא עשות.

וזה יהיה לך מקדש הקדשים מן האם. מה אם אין חתה משתמש
בו אלא לאבילה כך מהנות הללו לא משתמש בהן אלא לאבילה.
ובמעשר כתיב א' לה' הוא. בהוייתו יחא : רבי יהודה אומר מזיד
קדש. במעשר שני. הואיל ויולא לחולין ע"ה פדיון. והאי ואליו
לחולין ע"ה קדושין הללו. ור"מ סבר
(ג) לית דרך לחול בכך: ובקדש. של
צדק הדין: מזיד קדש. שכוין שיעד
שהוא הקדש וכו' והוא לחולין בצוונה
תחללה קדושהו: ובשונוג. ללא ידע
שהוא הקדש ולא ניחא ליה דליתוי לה
הקדש על ידיה לא תחללה קדושהו.
ואינה מקודשת. ורבי יהודה סבר
איפכא. והלכה כר"מ במעשר. וכתבי
יהודה בהקדש: [המקדש בערלה
וכו' אינה מקודשת. דכולהו איסורי הגאה ניעוה. ערלה. דכתיב
לא יחלל. אחד אישור אבילה. ואחד אישור הנאה במשעט: ובכלאי
הכרס. דכתיב (דברים כ"ב) פן תקדש פן תוקד אש: ובשור
הנפקל. דכתיב זיה (שמות כ"א) ולא יחלל את בשור: ובבעגלה
ערופה. דכתיב זיה כפרה בקדשים. שאלמר (דברים כ"ה) וגכפר
להם

כתיב זיה כפרה בקדשים. שאלמר (דברים כ"ה) וגכפר להם
ואינה מקודשת. ורבי יהודה סבר
איפכא. והלכה כר"מ במעשר. וכתבי
יהודה בהקדש: [המקדש בערלה
וכו' אינה מקודשת. דכולהו איסורי הגאה ניעוה. ערלה. דכתיב
לא יחלל. אחד אישור אבילה. ואחד אישור הנאה במשעט: ובכלאי
הכרס. דכתיב (דברים כ"ב) פן תקדש פן תוקד אש: ובשור
הנפקל. דכתיב זיה (שמות כ"א) ולא יחלל את בשור: ובבעגלה
ערופה. דכתיב זיה כפרה בקדשים. שאלמר (דברים כ"ה) וגכפר
להם

יבין

נבזה זכי (א) : ברא דמע"ס ממון גבוה הוא לר"מ, מוכתיב זיה
לה' הוא, בהוייתו יחא : (בה) דכיון דלא ידעו דמע"ס הוא, הו"ל
קדושי טעות, גזריתיה טרחה להעלותו לירושלים : (כו) דס"ל מע"ס
ממון הדיוט הוא : (בו) דמדהויה במזיד, נתכוון לחלל קדושהו, ונפיק
לחולין : (בח) דמדלא ידעו שהוא הקדש, לא ניחא ליה דליתוי לה
על ידו. דזוקא בקדשי צדק הבית, אבל בקדשי מוצה בין בשונוג בין
במזיד לא נפיק לחולין, דאין מועל אחר מועל במקדשין, רק בבהמה
וכלי שרת בלבד [כמעילה י"ט כ"ו], ש"מ קדושי מוצה בקדושהו
קיימי, ולא היה חולין שתקדש האשה כן [והר"ב קולר במובן
בפ"ב כו' יותר מהכרחי] : (כז) דמעילה ליכא רק בשונוג, ומדמעל נפיק
לחולין : (ל) דמדלא מועל לא נפק לחולין : (לא) משננמר דינו כאסר
בהגאה [קדושים ד"ה ע"ב] : (לב) משירדה לנתל חיתן נאשרה [גירמות
כ"ד

תפארת ישראל

פ"ב (א) ואל"ט דש"ס נכחה על ידו, ומ"מ מעל מחט שאלמר עי"ד אל
השלטון [ע"ג מ"ן], דלע"ה ללא כתן כלום מקודשת, דע"פ
היא נכחה. ואף דמשקינן בהם ב"ש דמזיקי שמקלשה בצרופה, ומחנה ע"מ
וכו'. היינו רק משום דל"א רבי יונה דשעירות מתחלה ועד סוף, והו"ל
כאלו קדשה במלוה. הא ללא מלוה הוה מקודשת, והכא לא מלוה איכא.
י"ל דשמי התם דיוכל לישל שגר בצביל דבורו, והו"ל כגזן לם פרוסה,
מש"ה הכא אינו שלו, ואינו יכול לישל ממון עבור הנאה ששעה לה. כך
מ"ל פ"ה ק"ו החוס', ומחזרין ק"ו לחם אצורים לדבריהם ממשקל דהתם,
דמוקי לה במקדשה בצרופה על הגאלי. ומם שתרין הוא, דלחוס' רק במקדש
בשגר ששעה, לרין פרוסה ולא בשגר שאלמר. ובמח"כ אשמתייהו,
בש"ע [אש"י ל"ה י"ג] הוכח דין זכי בלי זום חולק. ובלי המח"ה המרוץ
מבוך ברין יצחק שפי"א שם דקתור ואגרי זיה גירא צברב לחם
אצורים, ממחי שבר"ה ברא"ש ס"ג בסוגיא שאלמר עי"ד אל השלטון, שהח'ו
הוקפו למאי דמוקי לה ר"ל להחתינן דמירי בשעתן לה פרוסה, א"כ מה
קמ"ל. ומרתו דסד"ה דהכל לומר, דברים אלו שאמרת להשלטון לא ניחא
ומה יכריחנו לומר דחוס' דהתם פליגי החוס' שנכחותיהו. וחל להם אצורים
מ"ל ל"ל לזוקמי לחתינן בשקדשה בצרופה. ומרנ"ן מדתני על מנה.
ואינו כל עיקר על מנת דתני נקט ליה צדקיה גבוה שאלמר עי"ד אל השלטון,
הרי בפירוש דלא כהרב לחם אצורים עכ"ל :

א"למא דחוס' גופיהו ס"ל דגם בשאלמר עי"ד משנת פרוסה. ומיחו יש לרחות דהתם דיעבר אבל לכתחילה אסור עכ"ל. והמנה לי
נדחפתו בזה אם מותר לקדש לכתחילה בשביעית הא הדרב פסו"ש
בירושלמי פ"ה דשביעית א"ר יוסי זאת אזהרה שאסור ליקח אשה בדיבי

תוספת רעק"א
שביעית והובא בר"ש שם משנה ה' וצ"ע : [אוח כת] הרע"ב ר"ה
ר"א. הואיל וייצא לחולין ע"ה פדיון כו'. וב"כ הרמב"ם בפי המשניות.
ותורה לי מה הילול הוא זה הא מ"ש אינו מתחלה אלא על כסף שיש בו
צדקה

להם הדם: בציפרי מצורע. דמיא נאמר מכשיר ומכפר
בפנים אשמו של מצורע שהוא מכשיר אותו לחסול בקדשים
וחטאתו שמכפר. ושניהם נעשים בפנים. ונאמר מכשיר ומכפר
בחוף. מכשיר. לפני מצורע. שמכשירין המצורע לצד אל חוף
המחנה. ומכפר. עגלה ערופה.

שנאמר בה ונכפר להם הדם. ושניהם
נעשים חוץ לעזרה. מה מכשיר ומכפר
האומר בפנים שהם אשמו וחטאתו
של מצורע. עשה בו מכשיר ומכפר.
דמיוניהו קדשים נינהו ואסורים

בהגהה. אף מכשיר ומכפר האמורים בחוף שהם לפני מצורע.
ועגלה ערופה. עשה בו מכשיר ומכפר להיות האסורים בהגהה.
ומאמתי אסורין לפני מצורע בהגהה. משעת שחיטה. והלפור
השחוטתו בלבד היא שאסורה בהגהה. ועגלה ערופה ירדה
אל כחל אהן אסורה: ובשער הנזיר. דלמך קרא (במדבר ו)
קדש יהיה גדל פרע שער ראשו. ג' גדל פרע שער ראשו יהיה
קדוש: ובשער חסור. נאמר בו (שמות י"ג) וערפתו ונאמר בעגלה
ערופה [וערפו] מה עגלה ערופה אסורה בהגהה. אף פער
חמור אסור בהגהה. ואינו אסור בהגהה אלא אחר עריפה:
ובבשר בהלב. נאמר ג' פעמים לא תבשל גדי בחלב אמו.
אחד לאסור חסילה. ואחד לאסור הגאה. ואחד לאסור בשול:
ובחולין שנשחטו בעזרה. דכתיב (דברים י"ב) כי ירחק ממך
המקום וזבת. ברחוק מקום אהה זבת. וזו אהה זבת בקרב
מקום. יכול לא יאכלנו. אבל ישליכנו לכלבים. ת"ל (שמות כ"ב)
לכלב תשליכון אותו. אותו אהה משליך לכלב. ואי אהה משליך
לכלב חולין שנשחטו בעזרה: טברין וקדש בדמיהן מקודשת.
שחין לך דבר שתופס את דמיו להיות כמוהו אלא עבודה זרה
ושביעית. עבודה זרה. שנאמר (דברים ו') והיית חרס כמוהו.
כל מה שאתה מהווה ממנו הרי הוא כמוהו. ושביעית שנאמר
קדש היא חופסת דמיה כהקדש. והוא עבודה זרה ושביעית
שני כחובים הבאים כאחד וכל שני כחובים הבחין כאחד אין
מלמדין: ו המקדש בתרומות. תרומה גדולה ותרומות מעשר:
(ג' גדל"ה הגיהו גידולו. וצמעות

שהרי מועלין בהן. ולא פרכינן אי מה קדש תופס את דמיו [כלקמן]
לחן משיבין על הדיקס. ע"כ: בצפורי מצורע. כתב הר"ב
והלפור השחוטתו בלבד היא שאסורה בהגהה. וכ"כ הרמב"ם. גם
רש"י ארבע יוחנן דלכר משעת שחיטה. כתב והמשולחת מותרת.

ואילו דברים לקים דלמך משעת לקיחה
כתב נאסרו שתייה עד שיכלח
המשולחת וקשיא לפי זה לישנא דלפורי
מצורע. וכן חקן נמי במשנה ד' פ"ו
דתמורה. והל"ל לפור. אבל התוספות
כתבו ו"ל משעת שחיטה. פי' ומשולחת

[נמי] מהכרח משחיטת חברה עד השלוח. ואין לפרש משעת
שחיטה בשחוטתה ובמשולחת ליכה ליסור כלל. דהא תנא לפני מצורע
דמשעת הרוייהו. ע"כ. ול' הרמב"ם בחבורו פי"א מה' טומאת
לרעה. לפור המשולחת מותר לטור זה מצורעית אחרים. מאחר
שנשחטה ומותרת בחסילה. אבל הלפור השחוטתו אסורה בהגהה.
ומאמתי תאכר משעת שחיטה. ע"כ: ובשער נזיר. כתב הר"ב
דלמך קרא קדש יהיה. גמ' אי מה קדש תופס את דמיו ויולא
לחולין. אף שער נזיר כו'. ובסיפא תנן דמיא תופס דמיו. ומשני
מי קרינא קדש דמשעת שם קדושה קדוש קרינן משמע הוא קדוש.
ועיין בפירוט הר"ב משנה ט' פ"ה דע"ז. ומ"ש שם בס"ד: דהא

[ופשט חמור. כתב הר"ב דמיא אסור אלא לאחר עריפה. דהא
מוערפתו ילפינן. ומיהו אין כן הלכה כמו שאכתוב בס"ד במשנה ג'
פ"ק דצטורות]: וחולין שנשחטו בעזרה. כתב הר"ב דכתיב כי
ירחק וכו'. יכול לא ישחט ואם שחט יהא מותר. ת"ל כי ירחק
וגו' וזבת ואכלת. מה שאתה זבת ברחוק מקום אהה אוכל ואי
אהה אוכל במה שאתה זבת במקום קרוב. גמ'. ומרבינן נמי
בגמ' דף כ"ח בעלי מומין שאינן ראויים להקדשה. וכן היה וכן עוף.
[ועיין משנה ד' פ"ז דזבחים מ"ט שם] ומ"ש הר"ב אהה אהה
משליך לכלב כו'. פירש"י ודריש הכי אותו הוא הנאסרה ביציאת
מחנה ולכלב תשליכון אותו דמותר בהגהה. ולא חולין שנשחטו
בעזרה הנאסרים ע"י כניסת מחנה. דאסורים אף בהגהה. ע"כ.
ובפ"ב דפסחים [דף כ"ב] ביאר דזה דלמך דנאסר ביציאת
מחנה מיום דמהו קרא וצטר בשדה עריפה. נפקא לן ליסור
בהמה המקשה [דף ע"ג]: טברין וקדש בדמיהן מקודשת. כתב
הר"ב שחין לך דבר שתופס את דמיו וכו'. ושביעית שנאמר קדש
הא הוא שביעית וקדש ב' כחובים כיון דמשביעית מצי למילף אה"ג
חומה היכי הו' ב' כחובים הבאים כאחד. הא לא אהה שביעית מע"ז
לכחוב שביעית וכו' ע"ז מינה וכו' מקרי שפיר ב' כחובים הבאים
ע"כ. וה"ל כיון דקדש משביעית מצי למילף הו' ב' כחובים. וג"ל
הו' ב' כחובים דהא קדש גופיה איצטריך למכתב. דלמ"ה לא הוה ידעינן
קדש הוא דבשביעית מצי ניהו ידעינן קדש הוא דבשביעית מצי ניהו:
מקודשת. כתב הרא"ש וא"ת הא הני וזי' לאו דידהי נינהו שלריך להחזיר
לנכרי. או לישראל והטיר בהם להו מעוה מחנה. ע"כ: ו המקדש בתרומות.
דתרומות לא משלחן גבוה זכו [כמו קדשים
דמשנה ח'] כדליתא בגמ' כפ"ט דיבמות דף פ"ז מלחם אבי תחיל. לחם
הקטין לאביה. פרט לחזה ושוק דמשלחן גבוה זכו [וכו' פירש"י]

מכר וקדש בדיקון כו'.
מ"ל דל' פ"ב מ"ל פ"א.
ו דבדיקון בתרומות כו'.
ל"ה פ"א ג"כ ג"ה כמות כ"כ
פ"א יתעלה דלמ' פ"ו כ"כ
דקדש פ"א ג"כ ג"ה מ"י שם
ה"ל ה"ל:

שנויי נוסחאות
בצפורי. גד"ל וכו"ק
ובצפורי. ופטר. ובשר.
גד"ל וכו"ק ובפטר.
ובבשר. וחולין. גד"ל
וכי"ק ובמשני' ובחולין.
מקודש ח. ת.
וכמשני' ונתי"ף הרי ש
מקודש:

תוספת חדשים
חוי"ם ד"ה מכרן כו'
ומה לני כו' ולי למקדש
ליכה למילף דהו דקר חולין
פקדש נעשה חולין והפס
הקדש על הדמים משח"כ
כאלו שנשחטו באיסור כל
מקום שחט וכן שביעית
הפרי עגמו שאלה בלאסור
כדליתא בפ"ה דשביעית
ובגמ' כאן: (ממחשת'
ז"ל)

ראשון לציון
ח"ס ד"ה ובעגלה ערופה
כו' ולא פרכינן מה קדש כו'
ק"ו ח"כ ולא פרכינן כו' עד
סוף הדבור לחן משיבין על
הדיקס מוקם כההכ"ל
מפירוט רש"י וכו"ל דבפסחים
י"טס ליתא וע"ס: שם
ד"ה ובשער נזיר כו'
ומשני מי קרינן קדש דמשעת
כו' בגמ' ל"ז ע"ז איתא
קודש כו"ז:

תוספת רעק"א
צורה וגם איך אמרתי
דבשונג דא"ה לא אמרתי
לח משום שירחא דארחא
הא כיון דתחילת א"צ
להוליך לירושלים ולבא
שירחא דארחא. א"ו
הדבר ברור דאין כאן
חילול (ובהקשר לר"ם
במסד וכו' בשונג שחין
פ"ט ל"ה נפק לחולין
משא"כ במעשר) אלא
דהמעשר נשאר בקדושתו
והוא צריכה לאיברים
בירושלים בקדושת הוי
מעשר אלא דבשונג הוי
שירות דלא ניהא לת
בשירחא דארחא וברורה.
ומה דרדשינן בסוגיא
מעשר לח' הא כהוייתו
יהא היינו לפרש עסקא
דרי"ם ומתך קרא לומר
דמעשר שני ממון גבוה.
וד לא כהתוי"ם ד"ה
ובמעשר שני (וע' פ"א
ס"ו דמעשר שני ביב"ב)
ברבינו שם אות ז' וע'
בפני יהושע):

[באות פ'] במשנה טברין
וקודש בדמיהן מקודשת.
מבאן תימה רבינו ע"ד
ורח בה' נודע ביהודה
[ואין להאריך כאן (ע"ן
מאישות דהמקדש בא"ת
ותמיהו איך העלים
וגאיינו מקדושין ליתא
ובתשובה הארבת']

יבין תפארת ישראל יבין
לו) לחן תופס דמיו רק יבין, שביעית, ע"ז, קדש, יש עה סומן,
[כפ"ט דשביעית, וע"ז דס"ב א'. והר"ב השמיט הקדש וי"ל וע"ג דש"ס
נמי לא הוסיך רק שביעית וע"ז. היינו משום דיי"ל לכול כפ"ז [כר"י גפ"ז
דס"ב א'] , ושביעית ילפינן מהקדש. אכל הר"ב שכתב אין לחן דבר שתופס
דמיו

חרמב"ם פ"ב מילכות ביכורים רסבר פטר חמור דמיה אמורים כהנאה. והא במתני' דהבא קהשיב נמי פ"ה וקתני דמכרין וקידש בדמיהן מקודשת וכבר
לחייב בדחוקים ודבריו אינם מספיקים דהא מ"ם מסמע בסוגיא דאם מתני' כר"י מיידי ג"כ במחיים ובהו יקשה הא תופס את דמיו. וישבתי בתשובה. ואין להאריך כאן (ע"ן
בח' לרבינו סומן ק"ם לחלק הכתבים): [אות פ'] בהרע"ב ד"ה וחולין שנשחטו בעזרה. וז"א משליך לכלב חסנכ"י. ומסתמת דברי הרמב"ם כפ"ה מאישות דהמקדש בא"ת
א"ם דמשמע דגם חסנ"ב בכלל. דייק הכ"ם בפ"ב מניחה דמ"ש הרמב"ם שם ודברים אלו דברי קבלה דר"ל שנאמר כן בקבלה מסיני ולא דתני דרבנן. ותמיהו איך העלים
עין סרביר רמב"ם שם ה' גניבה ח"ה רכתב וי"ל השוה חולין בעזרה חייב ר' וה' אעפ"י שחשנכ"י אמר כהנאה מ"ם כיון דמדרבנן הוא ח"ה חייב
ד"ל דפוסת כרש"י דגם בשעות דרבנן והסג דרבנן א"ם ל' תוס' בסוגיא דנ"ה א' ד"ה אלא, ובתשובה הארבת']

ובמי חמאת כו' מי"י עס
ה"ב

שנויי נוסחאות

י ובברמנדה. כמשי"ר
ובמתנות כהונה ונמ'
שכ כווסחמו. ובמי.
כמשי"ר בטעות ובדמי.
ובאפר המאת. כמשי"ר
ואפ"ר. ; נכנלו בנמי
ובאפר פרה. וע' בחו"ט.
ואפילו. כד"ל ובכ"ק
וכמשי"ר אעפ"י :

ראשון לציון

י תו"ם ד"ה ובמי חמאת
כו' ונראה דל"ג ובאפר
חמאת עיין בגמ' אמר אבי
ט' דיקא מני דקמי בכה
נמי חמאת ובאפר פרה כו'
ועיין ברש"י שערין איך
מעורבין ונמ"ג ועיין י"ב
סדר למטה .

לקושים

י תו"ם ד"ה ובמי וכו'
דל"ג וכו' תלה בוקי סריקו
כדתק דהא דהוי לא
אישמיט מנייהו מ ה י
דמסקין בנמי דיקא כמי
דקמי הכא בני חמאת
ובאפר חמאת ופרש"י שערין
איך מעורבין א"כ תני
מילי טיהא וי"ש ובמי אפר
חמאת הוא פ' למי חמאת :
(קול הרמ"י).

ופירש"י תרומה היא קמיה לכהניס שאינה שירי שלמן מלך אבל שירי קדשים הרי הן כמחאת מאת פני אליהם שהן שירי שלמן : ובמי חמאת. ל' הר"ב ובמי אפר חמאת : וכן ל' הר"ן ונראה דל"ג ובאפר חמאת. אבל ל' הרמז"ם ואפר פרה אדומה. והגמ"ס שהיא מזה עליו. וז"ל בחצורו פ"ה מהלכות אישות. ומ"ש הר"ב והא"י למכרם כו' אבל שר הזאה כו' אסור. כדתק במשנה ו' פ"ד דבכורות. הרי איהא בנמי. וכתב רש"י שר הזאה ומלי דמלתא דפירש"י הוא ורמנח לא רמיא עליה ושירי למשקל אגרא מקודשת. והמני' דבכורות בשכר הזאה וקידוש דליכא פירחא ושכר למוד מלוא הוא נוטל והתורה אמרה (דברים ד') ראה למדתי אהבם וגו' כאשר לוגי וגו'. מה אי בחנס. אף אהם בחנס. ע"כ. ועיין מ"ש בזה בבכורות. וכתבו הסו"ם דמקרא ממש לא נפקא ליה. דהא לא כמעטין מנייה ה"בא דעבד בשכר דלא מהני. אלא אסמכתא בעלמא הוא דלא מהני אפילו דיעבד : אפילו ישראל. כמב הר"ב ה"ק ואפ"י ישראל שגפלו לו תרומות ומתנות כו'. דהי מהבזחה ובהמה שלו לית ליה בתרומות ומתנות אלא טובה הנאה וטובה הנאה לאו ממון ועיין מ"ש בשם הכ"מ במשנה ג' בפ"ה לדברים. והא דכתב הר"ב שגפלו לו תרומות כו' מלחא דפשיטא הוא ולא אינטריך הנא לאשמועינן. אלא עיקר מלחא דמתני' בגפלו לו טבלים כו' והכי מוקים בנמי בגפלו לו טבלים וכו'. וכתב רש"י וה"ה כמי דמלי לאוקמה בתרומה שגפלה לו כו'. אלא הא קשיא ליה. א"כ מאי קמ"ל מתני'. פשיטא דמקודשת. [ע"כ]:

ובמעשרות. מעשר ראשון ומעשר שני : ובמתנות. הורע והלחיים והקצבה : ובמי חמאת. ובמי אפר חמאת. ראויים למכרם לעמאים ליקח מהם שכר הבאה ושכר מלוי המום אבל שכר הזאה ושכר קדוש והוא נתינה האפר במים אסור : ואפילו ישראל. הרי קאמר ואפילו ובמעשרות. ובמתנות. ובמי חמאת. ובאפר חמאת. הרי זו מקודשת. ואפילו ומצית ה"ב אמו כהן. שזה בהם ויכול למכרם לכהנים. א"כ קדש בהם א"כ האשה מקודשת. ואפ"י לא גפלו לו תרומות אלא טבלים שערין לא הורמו הו"ל ומורישו כהן היה עומד להרימם והתרומות שלו. וזה הישראל שירש איהם נמי יפריש מהם התרומה והיא שלו. ויכול למכרה לכהנים. דמחמה שלח הורמו כמי שהורמו דמו :

לא כמעטין מנייה ה"בא דעבד בשכר דלא מהני. אלא אסמכתא בעלמא הוא דלא מהני אפילו דיעבד : אפילו ישראל. כמב הר"ב ה"ק ואפ"י ישראל שגפלו לו תרומות ומתנות כו'. דהי מהבזחה ובהמה שלו לית ליה בתרומות ומתנות אלא טובה הנאה וטובה הנאה לאו ממון ועיין מ"ש בשם הכ"מ במשנה ג' בפ"ה לדברים. והא דכתב הר"ב שגפלו לו תרומות כו' מלחא דפשיטא הוא ולא אינטריך הנא לאשמועינן. אלא עיקר מלחא דמתני' בגפלו לו טבלים כו' והכי מוקים בנמי בגפלו לו טבלים וכו'. וכתב רש"י וה"ה כמי דמלי לאוקמה בתרומה שגפלה לו כו'. אלא הא קשיא ליה. א"כ מאי קמ"ל מתני'. פשיטא דמקודשת. [ע"כ]:

יכין תפארת ישראל בווע

(ב) אולם ע"כ סוגיא [קידושין דל"ח א'] דקדקתי דמקמי שה"ס נמתי דלמרינן דע"ו ושבועית הו"ל ב' כחוביס הבאים בלאח ואין מלמדן, ולמ"ד מלמדן מתי איכא למימר. ומשני שאני כהא דמישועא כתיבי. וק"ל ל"ל מישועו, הרי לטיל [דל"ה א'] אמרינן דאף למ"ד מנ' כחובין מלמדן, ע"כ מנ' כחוביס הבאים בלאח לכו"ף א' מלמדן. וא"כ ה"כ ה"כ איכא נמי כחוב שלישי בהקדש, ופדה בערבך [כר"ס ע"ו דל"ד ב']. וא"ל כיון דשבועית והקדש ילפי מהדדי, להכי לא מחשבו תרומותיו רק כחוב א'. ליהא, דכיון דכל כה ב' או ג' כחוביס הבאים בלא' ללא יליף מנה, הוא רק דאי מינא יליף מנה, בחד קראו או בב' סגי. א"כ ה"כ ה"כ יליף מנה, ג"ס ל"ל, והו"ל שפיר ג' כחוביס הבאים בלא' אף דילפינן שבועית מהקדש מנ"ש. ולכאורה היה ל"ל, דהכי בל"ו ק' למה מיייתי הכא ש"ס שבועית דהו"ל רק הלמד מהקדש, ולמה לא מיייתי הקדש גופיה, דהו"ל הלמד. אע"כ דמשום קדשים לא מחשב ב' כחוביס, דהרי לא הוי ילפינן שום דבר מהקדש, דחולין מקדשים לא נמרינן בנתיב אב [כפסחים דמ"ה א'] ושבועות דכ"ו ב']. א"כ מה"ס לא מחשב נמי משום קדשים ג' כחוביס הבאים בלא', דהרי איך לריכי [ואף לבתר דלארמי' [פסחים כ"ו ב'] דר"י יליף חמין מנותר, דמדשנייה אסורים באכילה, שוו ג"כ שיטתו שניסן שריפה, וא"ל נבילה חובית. וק' ולמה לא פרכי ליה רבנן דחולין מקדשים לא נמרי'. י"ל דדוקא היכא דאיכא דמיוא ליה בחולין, מדדמי ליה ילפינן, וכדלמרינן חולין [דפ"ה א'] דנין חולין מחולין ואין דנין חולין מקדשים. אצל בלא אשכחן דכוותיה בחולין, שפיר ילפינן גם חולין מקדשים. וא"כ פרכי ליה רבנן הכי, נבילה חובית, דל"ג אסור באכילה, א"כ מלאשכחן דכוותיה בחולין לא ילפינן חולין מקדשים]. אבל בלמה בזה לא יתיישב השיטה בקידושין, לפמ"ש הו"ס [קידושין דל"ח א' ד"ה וטני] דבכל ב' כחוביס הבאים בלא', סגי בשיכול ללמוד מאל' אף שאינו יכול ללמוד גם מהאחר, וכן מוכח לע"ד משבועות [דכ"ו ב'] יע"ש. א"כ ה"כ אף דלא מינין למויף כולי מילי מהקדש, עכ"פ מינין למויף להו שפיר משבועית, והו"ל שפיר מה"ס כג' כחוביס הבאים בלא'. ודוחק לחק ב' ב' ל"ג כחוביס הבאים בלא'. וי"ע. אמנם בל"ו דברי הו"ס' סם תמוהין מאל, שכתבו דהו"ס מני יליף ע"ו משבועית, וק' הרי בנבחים [ד"כ ט"ב] סלקו בתיקו אי ילפינן במה מניו דבר הלמד - ב"ש, וכן במנחות [דע"ו א']. מסתפק הש"ס בהכי. וא"כ כיון דילפינן שבועית מהקדש ב"ש, הא תינה דילפינן ע"ו משבועית ב"ש. אצל ה"כ חשבין לתרומותיו ב' כחוביס הבאים בלא', הרי מע"ו לא מינין למויף בעלמא במה מניו דבתייהו גופיה ילפינן ב"ש, וא"כ ה"כ הו"ל ב' כחוביס הבאים בלאח. בשנמא לש"ס ל"ק, ד"ל דאף דמשבועית ליכא למויף מדהו"ל למד מלמד. עכ"פ ילפינן בכל הורה כולם מע"ו, ופרכא דחוס' דע"ו שאני דאסור בהנאה. לא חשבין ליה פרכא, מדלא תלי מירי בשיטה תופס דמיו, ואדרבה מדאסור בהנאה, אין הדמים שקבל גערו חליפי ע"ו, וכמ"ס הר"ן [ע"ו דמ"א א'] בשם הירושלמי, דלהכי במכרן לאסורי בהנאה וקידש בדמיהן מקודשת, לפי שאין ממון זה דמי ערלה, רק מתנה כן, כנראה שאינו נהנה ע"י הערלה ודוק, [ועי' רמב"מ פ"ה מתיבות ה"ו]. אצל להו"ס ה"ל, דמע"ו לא מינין למויף, מדאסור בהנאה, והרי הוכחנו דגם משבועית לא מינין למגמר מדהו"ל למד מלמד, א"כ היכא חשבי ליה שה"ס ב' כחוביס הבאים בלא' וי"ע: